

gegužės 25, 1945
pasiruo r-
sto Pagalbu
sus pasistat
radui. Miesto
veiksle mat
miteto pirm
o Raditsa,
esancio Bel
ramos. Visi
ėkingi už grai
iubo Valdyb
e pereitą an
tas" pirmas
užiu rutuly
tą mėnesį bu
esitėsiančio
drabužių Jam
ns. Jau suri
i svarų, apie
ventoją.
E
NT
BROOKLYN
ENIAIS
lentų.
isokių valgi
ROOKLYN
TČIUS
STAIGA
ai ir grafin
s atskiras
rys užėjimui
ms. Nedat
ardaras nuo
andos dien
ai.
YN, N. Y.
green 4-858
eweler
yn, N. Y.
A VAKARAI

KRISLAI

Tuščia Svajonė.
Niekas Neabejoja, Ir Niekas
Nepyksta.
Kurie gi Nenori Grįžti?
Kaina, Kurios Nemokės.
Rašo A. BIMBA

Darbo Žmonių
Dienraštis
Kaina \$6.50 Metams
Užsieniuose \$8.00
Brooklyne \$7.00
Kopija 5c

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

No. 124 LAISVĖS ANTRASIS: 427 LORIMER STREET Brooklyn, N. Y., šeštadienis, Gegužės (May) 26, 1945 Pavienio Numerio Kaina 5c. Metai XXXV. Dienraščio XXVII.

IZIURMA ANGLIJOS PARAMA LENKAM PRIEŠ SOVIETUS

Sen. Wagner Pasiūlė Sumanymą Socialei Apdraudai Pagerint

Washington. — Demokratas senatorius Robertas F. Wagneris iš New Yorko įnešė kongresui sumanymą, siūlantį įvesti visiems amerikiečiams sveikatos apdraudimą, pagerint senatvės pensijas ir daugiau mokėti bedarbiams.

Wagnerio sumanymas yra panašus į tą, kurį planavo velionis prezidentas Rooseveltas. Šis sumanymas sveikimo Amerikos Darbo Federacija, CIO, Nacionalė Farmerių Sąjunga ir daugelis kitų organizacijų. Jį tuojaus parėmė demokratas senatorius James E. Murray ir demokratas kongresmanas John Dingell.

Wagnerio įnešimas, tarp kitko, siūlo:

ti be socialės apdraudos, kaip kad farmų darbininkai, namų tarnautojai ir tarnautojos, savarankiški fermeriai ir profesionalai.

Bedarbiams turėtų mokėti pensijas federalė valdžia tiesioginiai, o ne per valstijas, kaip dabar, kur įvairios valstijos skirtingai moka — nuo keleto iki keliolikos bei 20 dolerių savaitei.

Iki šiol skiriama bedarbiui su žmona ir vienu kūdikiu ne daugiau kaip \$20 savaitei. Wagnerio sumanymas reikalauja pakelti savaitinę nedarbo pensiją iki \$30 savaitei, daugių daugiųjų.

Sen. Wagneris siūlo, kad į socialės apdraudos fondą mokėtų po 4 nuosimčius samdytojai nuo išmokamų algų, o darbininkai nuo gaunamų algų.

Pagal dabartinius įstatymus, senatvės pensija skiriama tik po 65 metų. Wagneris siūlo anksečiau ją pradėti mokėti tiems, kurie jau pirmo amžiaus nepajėgia dirbti. Kartu jis reikalauja padidinti senatvės pensijų sumą.

NACIAI IŠ ANKSTO PASIGAMINĘ 5,000 DOZŲ NUODŲ

Dettelsau, Vok. — Vienoj Berlyno laboratorijoj aukštieji nacių vadai pasidarbino 5,000 dozų smarkių nuodų, kad blogiausiam atsitikime galėtų jais nusižudyti. Tatai amerikiečiams liudijo dr. Karl Taubak, Čechoslovakas mokslininkas, kuris patys turėjo gaminti tuos nuodus. Hitlerininkai nuodus pirmą išbandė ant rusų belaisvių. Per tris iki aštuonių sekundų belaisviai mirė.

Nuodai buvo sudėti į stiklinėles, visai panašias, kaip šautuvo kulka, ir padalinti žymiesiems naciams.

Belgų Fašistas Šneka, Kad Hitleris "Gyvas"

Madridas, geg. 25. — Pabėgęs į Ispaniją Belgijos fašistas vadas L. Degrelle, karščiausias nacių bendradarbis, sakė, jog jis įsitikinęs, kad Hitleris pabėgęs ir slapstasis.

Belgų teismas už akių nusmerkė Degrelle mirti kaip tautos išdaviką.

Japonų Skelbimas

Japonų radijas pasakojo, kad savižudiški jų kariai, girdi, netikėtai išlipę į pietinę Okinawos salos sritį, ir "susprogdinę amerikiečių amunicijos sandėlius, lėktuvų aikščių įrengimus ir tupėjusius jose lėktuvus."

Niekas nepatvirtina šio priešų skelbimo.

Pirkite 7-tos Paskolos Karo Bonus!

300,000 Lenkų Anglijos Globoj Ruošiami Užpult Demokratinę Lenkiją ir Sovietų Sąjungą

Maskva. — 300 tūkstančių lenkų kariuomenės, vadovaujamos Londoniškių lenkų generolų, yra paruošta ir tam tyčia lavinama užpulti demokratinę Liublino-Varšavos Lenkijai, įsiveržti į Sovietų Sąjungą ir kitus demokratinis Europos kraštus. Taip rašo Konstantinas Hoffmannas Raudonojoje Žvaigždėje, Sovietų armijos laikraštyje. Jis tvirtina, kad londoniškieji lenkų valdininkai su Anglijos žinia planuoja tokius naujo karo žygius. Jie nori "paliuosot Europa nuo bolševizmo pavojaus."

rekrutuojami į lenkų kariuomenės junginius įsiveržimams daryti," kaip rašoma Raudonojoje Žvaigždėje.

Fašistinės lenkų komandos vadai yra generolas Vl. Anders, vyriausias londonišks lenkų valdžios komandierius, ir generolai Kaz Sosnovskis ir Tadeušas Komorovskis (Bor).

(New Yorko Times korespondentas Sidney Gruson geg. 16 d. rašė iš Londono. Kad "Anglijos valdžia sutiko padidinti lenkų armiją

iki 250,000 vyrų, apginkluoti ją ir reikmenimis aprūpinti.")

Anglai Duoda Lenkams Ypatingas Teises

Į šiaurvakarinę Vokietiją atvyko lenkų generolo Anderso pavaduotojas ir pareikalavo, kad vokiečiai gyventojai visą naktį dirbtų lenkų vėliavas iškabinti ant namų, kaip pranešė anglų korespondentai. Jie pastebėjo, kad tie lenkai nusiteikę prieš Sovietus.

Raudonosios Žvaigždės rašyt. Konstantinas Hoffmannas dėl visa to sako:

Australai, Chinai Sako Mirtis Hirohitui!

London. — Australijos vyriausybė reikalauja mirties nubausti Japonijos imperator. Hirohitą, kaip karinį kriminalistą. Jis laikomas atsakingu už barbariškus veiksmus savo karininkų, kurie žudė ir kankino australus ir amerikiečius belaisvius.

Chinijos atstovas sutiko, kad reikia numarinti Hirohitą.

ANGLŲ KOMUNISTAI REMIA DARBO PARTIJOS KANDIDATUS

London. — Anglijos komunistai remia visus Darbo Partijos kandidatus ir seimą, apart tų atsitikimų, kur patys komunistai kandidatuoja.

Darbo Partijos vadai šaukia visai sunaikinti torių konservatų partiją, kurios šūlas yra Churchillas.

"Atrodo, šie lenkiški fašistai anglų užtimate ruožė turi ypatingų teisių ir, matyt, fašistinė lenkų komanda be vargo gavo plotą, iš kurio galėtų veikti, kaip iš karinės savo bazės.

"Londoniškieji lenkų generolai apdirbinėja planus įsiveržimui prieš Sovietų Sąjungą, prieš demokratinę Lenkiją ir kitus europinius kraštus, o pasiruošimus naujoms savo avantiūroms jie pridengia tokiais obalsiais, kaip bolševikiško pavajaus atstumimas nuo Lenkijos ir visos Europos."

Trumanas Reikalauja Teisės Pertvarkyt Valdžios Įstaigas

Washington. — Prezid. Trumanas kreipėsi į kongresą, kad jam suteiktų nuolatine teise pertvarkyti įvairias vykdomosios valdžios įstaigas; sako, keičiaisi reikalai, todėl ir įstaigos turėtų būti keičiamos.

Prezidentas savo pareikšime kongresui ragino priimti jo pasiūlymą, jeigu norima, kad "vykdomoji valdžia mažiau lėsuotų ir sekmingiau veiktų."

Senatorius Taftas, vienas republikonų vadų, patarė tolyn atidėti Trumano reikalavimo svarstymą.

CHINAI VEJA JAPONUS

Chungking, geg. 25. — Chinų kariuomenė išvijo japonus iš Hwaiyuancheno. Rytinio pajūrio ruožė chinai pažygiavo iki 23 mylių pirmyn prieš japonus.

Okinawoj Jankiai Laužo Japonų Linijas

Guam, geg. 25. — Amerikos kariai veržiasi gilyn į Nahą, Okinawos salos sostinę, nežiūrint audringų liūčių ir žiaurių japonų pasipriešinimų. Amerikiečiai lauzo japonų linijas rytiniame Okinawos pajūryje ir beveik visai apsupo priešus tvirtoviskame Shuri mieste.

60,000 Braziliečių Klausėsi Komunistų Vado Prestes

Rio de Janeiro. — 60,000 minia klausėsi Brazilijos komunistų vado Luiso Carlos Prestes, kada jis čia kalbėjo apie ateinančius prezidento rinkimus. Prestes dar neseniai paleistas iš kalėjimo, kur jis buvo 10 metų išlaikytas kaip politinis kalnys.

Kartu su Prestes buvo paleista ir fašistai - integralistai. Prestes įspėjo braziliečiai neklausyti fašistų, kurie "neįšėko balsų, bet daugiau kraujo liejimo." Jie kursto riaušes prieš esamąjį prezidentą Getulio Vargas'ą. Dėl to Prestes sakė:

"Mūsų (dabartinė) valdžia pasirinko laikytis su žmonėmis, sutraukė ryšius su fašistų Ašim, sumezgė santykius su Sovietų Sąjunga ir, pagaliaus, atidarė kalėjimų vartus."

500 Amerikos laivų esą susibūrę ties Okinawa.

Perskelta Japonų Armija Mindanao

Manila. — Paskiri Amerikos kariuomenės daliniai susijungė vidurinėje Mindanao salos srityje ir tuo būdu perskėlė japonų jėgas.

Nusinuodijo Nacių Žudikų Galva Himmler

Lueneburg, Vok. — Anglų suimtas ir jų akyse nusinuodijo Heinrichas Himmleris, buvęs Gestapo žandarų galva, kruviniausias buidelis, kurio įsakymais buvo koncentracijos stovyklose išžudyta milijonai kitataučių.

Himmlerį praeitą pirmadienį prie tilto netoli Hamburgo. Jis buvo permainęs savo išvaizdą — užsidėjęs spalvuotus akinius, nusiskutęs ūsus ir nešiojo lopą ant vienos akies, kuri pasirodė visai sveika.

LAUKIAMA STALINO, TRUMANO IR CHURCHILLO SUEIGOS

Washington. — Baltasis Rūmas pranešė, kad jau veikia rengiamasi Trijų Didžiųjų konferencijai — prez. Trumano, maršalo Stalino ir anglų premjero Churchillo.

Prezidento sekretorius spaudai, Charles G. Ross, sakė, jog Trumanas pasiuntė specialius atstovus — H. L. Hopkinsą į Maskvą ir Josephą E. Daviesą į Londoną "dalinai tuo tikslu, kad galima būtų paruošti Trumano - Churchillo - Stalino sueigą."

Washingtonė manoma, kad jų konferencija įvyksiant baigiamoj birželio mėnesio dalyj. Londone gi

ŠALIN FRANKO! ŠAU KIA FRANCŪZŲ SEIMO NARIAI

Paryžius. — Francūzų seimo komitetas užsieniams reikalauja sutraukti ryšius su fašistine Ispanija, išmest jos diktatorių Franko iš valdžios, priverst Ispaniją išduoti pabėgusį jį P. Lavalį, Francijos pardaviką, Hitlerio bendradarbį, ir padėt atsikurt Ispanijos respublikai.

Tas francūzų komitetas pareiškė, jog fašistinė Ispanija yra pavojus Francijos respublikos saugumui ir pasaulinei demokratijai.

jauciaima, jog Anglijos seimo rinkimai gal pivers atidėti Trijų Didžiųjų sueigą iki rugpjūčio mėn.

Popieriai Jį Ikiūdė

Himmleris turėjo pasidarbęs popierius, kurie sakė, kad jis esąs "Hitzinger", paleistas vokiečių armijos savisaugos policijos narys. Čia tai Himmleris ir padarė klaidą. Anglų sargai žinojo, kad paleidimo popierių davimas buvo sustojęs jau pirmo tos dienos, kuria pažymėtas Himmlerio "dokumentas". Jeigu jis nebūtų rodęs popierių, veikiausiai dar būtų laikinai išsisukęs. Nes daugybė besiblaškantių ten žmonių neturi jokių popierių savo asmeniui paliūdyti.

Jankių lakūnai vėl puolė japonų salą Kyushu.

SUČIUPO HITLERINĮ FRANCŪZŲ BUDELĮ

Kitzbuhel, Vok. — Amerikiečiai suėmė šios apylinkės kalnuose nacių generolą Karlą Obergą, buvusį hitlerinių žandarų vadą, pramintą Paryžiaus gyventojų "bučeriu."

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY PUBLISHED BY

The Laisvė, Inc.

Every day except Sundays and Holidays

Established April 5, 1911

427 LORIMER ST., BROOKLYN 6, NEW YORK
Tel. STag 2-3878

President	Jos. Welas
Secretary	D. M. Sholl
Treasurer	Roy Mizara
Editor	

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	\$6.50
United States, six months	\$3.50
Brooklyn, N. Y., per year	\$7.00
Brooklyn, N. Y., six months	\$3.75
Foreign countries, per year	\$8.00
Foreign countries, six months	\$4.00
Canada and Brazil, per year	\$7.00
Canada and Brazil, six months	\$3.75

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Francūzų Komunistų Pažiūros į Jungt. Valstijų Komunistų Partijos Likvidavimą

Vienas Francijos Komunistų Partijos vadų, Jacques Duclos, parašė ilgą straipsnį, analizuojantį komunist. judėjimą Jungtinėse Valstijose. Straipsnis tilpo žurnale "Cahiers du Communisme" (bal. mėnesio laidoje) ir jis atkreipė daug dėmesio ne tik Francijoje, bet ir Jungtinėse Valstijose.

Duclos kritikuoja buvusį Jungtinių Valstijų Komunistų Partijos generalinį sekretorių Earl Browderį dėl jo sumanymo partiją likviduoti ir įkurti nepartinę, politinę komunistų organizaciją, žinomą kaip Politinė Komunistų Sąjunga (Communist Political Association). Browderis taipgi kritikuojamas ir dėl kai kurių jo (kalbose ir knygoje) dėstymų apie patį kapitalizmą ir komunistinį judėjimą ateityje, apie nestreikavimo politiką po karo, ir t.t.

Spausdinamas šis francūzų komunistų vado straipsnis "Daily Workerio" skiltyje (Daily Worker 1945 m. gegužės 24 d.), dienraščio redaktorius, Earl Browder, įveda savo neilgą straipsnelį. Jame Browderis pareiškia, jog Duclos'o iškeltieji klausimai pateiks medžiagą Amerikos komunistams peržvelgti ir persverti savo visą veikimą. Kiekvienas Politinės Komunistų Sąjungos narys turės tą pačią teisę pasakyti savo žodį šiais taip svarbiais klausimais, — jis turės teisę pasisakyti nevaržomai. O paskui po diskusijų, kaip ir visuomet, Amerikos komunistinis judėjimas išeis dar sąlydesnis ir tvirtesnis, negu buvo prieš diskusijas.

Savo laiku ir mes dienraštį Laisvėje įdėsimė tais svarbiaisiais klausimais rašiniui. Šia proga tenka tas pasakyti: komunistinio judėjimo priešai nuolat skelbia, būk Amerikos (žinoma, ir kitų kraštų) komunistai viską veikia pagal gautuosius "iš Maskvos nurodymus". Tačiau šios diskusijos rodo ką kitą: Kiekvienos šalies komunistinė organizacija veikia pagal savo geriausią išmanymą ir dalykų supratimą.

Taipgi komunistai, kaip parodo Jacques Duclos'o straipsnis, nesibijo pada-

ryti pastabų ne tik savo šalyje gyvenantiems draugams, bet ir kituose kraštuose gyvenantiems.

Rinkimai Didžiojoje Britanijoje

Anglijoje neužilgo įvyks parlamento rinkimai, į kuriuos atkreips savo akis visas pasaulis. Parlamento rinkimų Anglijoje nebuvo bėgyj pastarųjų dešimties metų ir todėl kiekvienas jaučia, kad šis parlamentas neišreikšia Anglijos visuomenės sentimentų.

Netenka aiškinti, kad rinkimuose tegali išeiti laimėtojai tik viena iš dviejų partijų: konservatyvai arba darbiečiai.

Konservatyvų partijai vadovauja Churchillas, kuris gavo žmonėms nemazai įtakos savo drąsa ir sugabumais vadovauti kraštui karo metu. Bet taikiam gyvenimui Churchillio politika netinka, ji per daug konservatyvi, per daug reakcinga.

Labai svarbu, kad Anglija mokėtų gerai sugyventi su Tarybų Sąjunga ir kitais kraštais Europoje, kurie turi liaudies valdžias. Churchillas negalės praveisti korektiškos politikos, nes jam rūpi Europoj ir pasaulyje matyti išgalėjusius konservatyvus.

Todėl Darbo Partijos vadai, besirušdami parlamento rinkimams, aiškiai ir drąsiai sako, kad vyriausias rinkimų kampanijos metu klausimas bus anglų pažiūra ypačiai į Tarybų Sąjungą. Darbiečiai nori, kad tarp Tarybų Sąjungos ir Anglijos būtų kuoglandžiausia vienybė, o tokia vienybė bus, jei jai nevadovaus torės, konservatyviškieji elementai, kuriuos simbolizuoja Churchillas.

Tiesa, ir Darbo Partijos vadovybėje yra netikusio, per daug konservatyviško elemento, bet, reikia manyti, šiuose rinkimuose, būsimajame parlamente atsistos naujesnių vyrų ir moterų, sugebantių tinkamai savo partijai ir kraštui vadovauti.

Rašytoja Žemaitė Bus Gražiai Pagerbta Lietuvoje

Š. m. geg. 31 d. sukaks lygiai 100 metų nuo žymiosios lietuvių liaudies rašytojos gimimo dienos. Š. m. kovo 25 d. Vilniaus Tiesoje skaitome:

"Ryšium su artėjančiomis lietuvių liaudies rašytojos Žemaitės (Julijos Zymantienės) 100 metų gimimo sukaktuvėmis, Lietuvos TSR Liaudies Komisarų Taryba patvirtino sukaktuvėms paminėti komisiją, į kurią įeina: J. Paleckis, (komisijos pirmininkas), K. Preikšas, J. Žiugžda, K. Korsakas, J. Banaitis, K. Bieliukas, A. Purėnas, Salomėja Nėris, A. Venclova, T. Tilvytis, K. Boruta, V. Mykolaitis-Putinas, J. Jurkūnas, J. Vienožinskis, K. Siparis ir A. Kupstas.

"Šiai komisijai pavesta paruošti Žemaitės 100 m. gimimo sukaktuvėms minėti planą."

Vadinasi, žymioji lietuvių liaudies rašytoja bus atitinkamai pagerbta Lietuvoje, kur ji gimė, augo, dirbo ir daugiausiai rašė.

Naminis Frontas

Penki Dėdės Samo Pageidavimai

WASHINGTONAS. — Mūsų valdžia šią karą savaitę pageidauja iš savo gyventojų šių dalykų:

Jau dabar suplanuoti praleidimą Memorial Dienes namuose, nes dėl kariuomenės, siuntinių ir sužeistųjų pervežimo, keliamas malonumų tikslais dabartiniu metu yra nepatogus.

Pranešti Kainų Reguliavimo Istaigai bet kur pastebėtus aukščiausių kainų ribos peržengimus, nes iš to pelnas eina tik juodajai rinkai ir didinama infliacijos atsiradimo galimybė.

Pranešti Kainų Reguliavimo Istaigai bet kur pastebėtus aukščiausių kainų ribos peržengimus, nes iš to pelnas eina tik juodajai rinkai ir didinama infliacijos atsiradimo galimybė.

Visi prityę jūrininkai tesugrįžta į jūrą, nes jų laukia didelis darbas. Naujai pastatytiems laivams reikia igulos, kuri pristatintų Pacifiko frontui atsargas, kuri parvežtų namo sužeistuosius ir aprūpintų nuteriotas šalis.

Išnuomoti nenaudojamus kambarius karo pramonės darbininkams arba karių šeimoms. Gyvenantiems kontroliuojamos nuomos apylinkėje užregistruoti aukščiausias nuomos sumą Kainų Reguliavimo Istaigoje.

Išsigijusieji Nuosavybę Privalo Pranešti Vietinei Nuomos Istaigai

WASHINGTONAS. — Kainų Reguliavimo Istaiga praneša, kad savininkai, išsigiję nuomuojamą nuosavybę po to, kai ji buvo užregistruota vietinėje nuomavimo istaigoje, privalo pranešti savo pavardes ir adresus, išpildydami blanką vietinėje nuomavimo istaigoje.

Jei savininkai pasikeitė laikotarpyje tarp registracijos pareiškimo išpildymo dienos ir 1945 metų gegužės 5 dienos, minėtąją blanką reikia išpildyti prieš 1945 metų gegužės 31 dieną. Jei pasikeitimas įvyko po gegužės 5 dienos—tada pranešti reikia laike 10 dienų po pasikeitimo dienos.

"Pergalei Pagreitinti—Pirkite Bonus"—Pasakė Morgenthau

WASHINGTONAS. — Ildo sekretorius, Henry Morgenthau, V-E dienos proga, išleido šį pareiškimą:

"Kiekvienas amerikietis gali pagelbėti švęsti Vokietijos pergalę, pirkdamas daugiau karo bonų. Dabar mūsų taikinys yra Japonija. Ir nors V-J diena gal ir labai tolima, vistik kiekvienas bonas, nupirkęs Septintosios Karo Paskolos metu, priartins galutiną pergalę.

"Pergalė Vokietijoje nesuvažina šios paskolos svarbą valdžiai. Kovo mėnesio karo išlaidos buvo didesnės nei bet kada. Viskas rodo, kad dar daugelį mėnesių mums prieš akis stovės didžiulės karo išlaidos. Milijonas vyrų bus perkelta į Pacifiko frontą. Nauji pabūklai ir didžiuliai kiekiai atsargų turės būti perplaukinti per palčiausia okeaną pasaulyje. Ir nuolat augs mūsų tautinė pareiga karo lauko sužeistiesiems ar nusilpnintiems bei tarnybą baigusiesiems iš kariuomenės atleistiems.

"Aš esu įsitikinęs, kad Amerikos žmonės, įkvėpti pergalės Vokietijoje ir pripažindami rimtumą kovos, laukiančios mūsų Pacifike, praves Septintąją Karo paskolą su dideliu pasisekimu.

"Tas pasisekimas tartum kalbės, kad gerai atlikta, mūsų kariams Europoje. Jis įteiks mūsų kariams Pacifike pergalės įrankius. Jis naujai parodys Japonijos karo viešpačiams, kad jų dienos su-

skaitytos. Jis suteiks geriausia anti-infliacinę apdraudą. "Sekmingai praėjusi Septintoji Karo Paskola reikš Amerikos pasiryžimą pabaigti uždavinį, kurio pusė jau atlikta — ir pragiedrins kelią daug malonesnėms taikos pareigoms."

"Amerikos Darbininkų Pagalba Sutrupėjo Karas"

Pašakė McNutt.

WASHINGTONAS. — Paul V. McNutt, Karo Darbo Jėgos Komisijos pirmininkas, išleido šitokį pareiškimą:

"Pasaulis džiūgauja, kad atėjo pabaiga kovoms Europoje. Bet mes turime atminti, jog karas dar tik pusiau laimėtas. "Toji pati didžiulė pastanga, kuri mums tiek pagelbėjo nacių nugalėjime, dabar privalo būti nukreipta į Pacifiką, kad pasiektume greitus ir laimingos pabaigos.

"Kol tik grės mūsų Pacifiko karių gyvybėms pavojus, namų fronto darbininkai jų tikrai neapvils. Mes tęsime ginklų gamybą iki mums karo vadovybės bus pranešta, kad jiems jau visko pakankamai yra.

"Laisvos Amerikos 50 milijonų darbininkų prisidėjo prie Europos karo sutrupinimo. Todėl, skaitykime, kad priešas pasidavė ne vien tik mūsų kariams mūsų lauke, o ir tiems, kurie triūsė valandą iš valandos šiame darbo fronte — fabrikuose, dirbtuvėse, aeroplano gamyklose ir ūkiuose. Todėl mes dabar jokiu būdu negalime jų apvilti.

"Karo judėjimas pasikeitė, bet kryptis pasiliko ta pati—nugalėti priešą. Todėl, atskėpė minutėlei ir atsidžiūgavę mūsų tautos ir jos narsių sąjungininkų pergalę, vėl griebsimės darbu, kad pabaigume kovą, nes dabar yra laikas suduoti paskutinius smūgius Pacifike."

"Kritingi Metai Prieš Akis"—Sako Bowles

WASHINGTONAS. — Chester Bowles, Kainų Reguliavimo Istaigos administratorius, išleido šitokį pareiškimą:

"Mūsų šalies kainų ir racijonavimo istaigų ir visos Kainų Reguliavimo Istaigos personalo vardu, siunčiu nuoširdų pasveikinimą karo pajėgoms. Dabar mes galime atnaujintu pasitikėjimu atsukti į likusį didžiulį karo meto darbą. Atėinantieji metai bus vieni iš kritingiausių mūsų istorijoje—kritingi mūsų lauke; kritingi, nes bus padėtas amžinos taikos pagrindas, ir kritingi kovoje su mūsų didžiausiu namų fronto priešu — infliacijos nelaimė ir nežmoniškomis kainomis, kurios sukėlė tokį sąmyšį tuoj po pirmojo pasaulinio karo."

1945 Metų Pirmame Ketvirtadalyje Pagaminta 25,000 Elektrinių Virtuvių

WASHINGTONAS. — Karo Gamybos Vadybos pranešimu, neseniai įvykusiame Namų Elektrinių Virtuvių Pramonės Patariamąjo Komiteto susirinkime pareiškta, kad pirmojo 1945 metų ketvirtadalyje pagaminta 25,209 naminės elektrinės virtuvės (rangės).

OWL.

Dienraščio Laisvės

PIKNIKAS

Liepos-July 1, 1945

CLINTON PARK
Maspeth, L. I., N. Y.

JUNGTINIŲ TAUTŲ KONFERENCIJA

Sričių Klausimas, Vienas iš Ilgiausia Diskutuotų, Jau Baigtas. Didelė Gėda Amerikos Delegacijai

(Rašo mūsų specialis korespondentas)

San Francisco, Calif. gegužės 21. — Nežiūrint Vandenbergo ir Dulles (Dulles, kuris dar neseniai advokato Vokiečių karteliamis, sričių klausimą komisija priėmė ir aišku bus priimtas konferencijos. Šis klausimas iki šiol ėmė daugiau laiko, kaip bile koks kitas klausimas ir todėl, užbaigus jį, pastūmėjo konferenciją prie greitesnio baigimo darbo.

Vietos spauda savaitę laiko verkė, kad girdi, todėl šis klausimas taip ilgai tęsiasi, kad Soviet. Sąjunga nedavė atsakymo ar sutiko su nutarimais. Prie daugybės kitų "griekų" Sovietų Sąjungos, dar buvo bandomas pridėti ir šis. Aišku, kad nežiūrint, kas kludys, visa bėda visuomet bus Sovietų Sąjungai. To reikia tikėtis iš spaudos, kuri dirba pro-fašistinį darbą.

Dabartiniu laiku daug korespondentų, ypatingai gabesnių, išvyko atgal į savo miestus. Konferencijos pradžia jiems buvo labai svarbi ir seni, savo amatą gerai moką reporteriai, gavo daugiau ir teisingesnių žinių. Šie, kurie čionai liko, tai daugiausiai antraeiliai ir jie griebiasi bile žinėje išpūsti. Žinoma, baigiant konferenciją, kuomet bus užtvirtinami komisijų atliktų darbų, visi korespondentai ir vėl sugužės į San Francisco. Prie tam, išvyko Molotovas ir Eden, tai korespondentam neliko labai žinomų figūrų sekti, kaip sekiojo anuos, ypatingai Molotovą. Dabar todėl ir žinių abelnai kiek sumažėjo.

Grįžtant atgal prie virš minėto sričių klausimo, jis tapo priimtas visų Didžiųjų Penkių taip, kad sritis ir šalis turi teisę daryti savo sutartis savęs apsigynimui, bet kad tie blokai dirbtų Apsaugos Tarybos priežiūroje.

Globėjimų Klausimas. Gėda, kad Amerikos Delegacija Taip Prastai Pasirodė

Jungtinių Valstijų delegacija moraliai ir politiniai nustojo vadovybės San Francisc. Pradžioje konferencijos mūsų šalis turėjo neblogą prestižą, geriau sakant, gana gerą, nes ji buvo išskėles buvęs prezidentas Rooseveltas. Dabar nupuolė beveik iki dūgniū dėlei netaktiškų išsišokimų ir pro-fašistinių delegatų pareiškimų ir nusistatymų.

Amerikos delegacija davė sprendžiamą balsą prieš įrašymą į naujos organizacijos čarterį prižadą neprigulybės kolonijų žmonėms. Nors šis klausimas dar ne užbaigtas, nes Tarybų Sąjunga ir Kinija kovoja, kad būtų įdėta neprigulybės principas. Anglija stovi už savivaldą, kurią pusiau remia Jungt. Valstijos.

Kuomet tapo paskelbta, kad Amerikos delegacija nereikalavo, kad būtų įrašyta neprigulybės principas, tarpe konferencijos delegatų, su kuriais teko kalbėtis, ir daugelio reporterių, pasireiškė nenoras tam patikėti. Stettinius bandė išsisukinti, kuomet pasipylė jam klausimai ir jo telefonas turėjo būti nukabintas, nes nedavė jam ramybės. Stettinius ir Stassen iš

Amerikos delegacijos bandė aiškintis, kad žodžiai savivalda reiškia tą patį, kaip ir neprigulybė,—jė ne tą patį, tai skirtumas labai mažas.

Stettinius pareiškimas buvo: "Buvo ir tebesanti Jungtinių Valstijų delegacijos vienbalsė pozicija, kaip nustatė globėjimo dokumentas, priduoatas konferencijai gegužės 4, kad vienas pamatinių objektų globėjimo sistemos turi būti: praveisti politinę, ekonominę ir socialę pažangą globėjimų teritorijų ir jų gyventojų ir progresyvi išsivystymą linki savivaldos tokioji formoj, kuri atitinka kiekvienos teritorijos apytovoms."

"Mūsų supratimu, tas aiškiai apima atsiėkimą neprigulybės.

"Jei žmonės globėjimų sričių to nori, jie gali imti atsakomybę tos neprigulybės. Tas taipgi daleidžia žmonėms pasirinkti kitokią stovį, apart neprigulybės, jei jie to panorėtu.

"Mes pripažįstame, kad visi žmonės susijungę su kitu moderniskam pasauliui ir kad pastūmėti meniškas laisves ir gyvenimo skalę žmonių, turi būti pamatinių objektų globėjimo sistemos. Mes rodomė Filipinų žmones, kaip pavyzdį Jungt. Valstijų pozicijos."

Tai puikūs žodžiai ir iš paviršiaus žiūrint atrodo, kad mūsų šalies delegacija nori įrašyti ir suteikti visiems globėjimams žmonių neprigulybę. Bet štai kyla protestai tokios terminologijos įrašymo iš Sovietų Sąjungos ir Kinijos delegacijų pusės. Ir vėl šauksmas, kad Sovietai paveikė Kiniją ir tik bando sulaukyti konferencijos tarimus, bando sutrukdyti brangų laiką ir t.t.

Sovietų delegacija pareiškė, kad jei mes ištirk. manome duoti tiem žmonėm neprigulybę, tai kodėl bijoti, tai pasakyti? Jei imperialistai nenori priimti žodį neprigulybę, tai reiškia, jie su ja nesutinka ir nieko kito reikšti negali. Visokios kitos gražios frazės tik pakavoja pamatinius principus.

Štai kodėl gėda mūsų Jungt. Valstijų delegacijai, kad nenori atvirai išeiti už neprigulybę. Juk ir šiandien dar mūsų vaikus mokoma, kaip buvo reikalinga Jungt. Valstijom neprigulybė ir kaip už ją kovoję 1776 metais. Dabar 1945 metais mūsų šalies delegacija nori nedaleisti tos neprigulybės kitiem žmonėm.

Idomu, kaip šį klausimą galų gale išris ir kaip bus nubalsuotas konferencijoj.

Ks. B. Karosienė

Naujo Laisvei praneštorioriaus gavimas niekad nėra pervėlus darbas; pakalbink savo pažįstamą, savo kaimyną, kuris dienraščio dar neskaito, užsisakyti Laisvę!

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

LIETUVISKŲJŲ SMETONININKŲ GLIMINAVIMAS SU HITLERINIAIS

Urugvajaus "Darbas" rašo apie Argentinoje gyvenančių smetonininkų bendradarbiavimą su fašistais ir hitlerininkais. Vyriausios apgavystės agentu esąs buvusio Smetonos "ambasadorius" Grauzinis, kurį, beje, Lietuvos "atstovu" skaito ir klerikai su menševikais.

Urugvajaus savaitraštis sako:

"Argentina — fašizmo vyriausias štabas Amerikoje," tokį teisingą palyginimą padarė šiaurės Amerikos žymus valstybininkas Cordell Hull. Netenka abejoti, kad taip yra. Po karininkų diktatūros globa Argentinoje ir lietuviškiems fašistai turi įsteigti savo centralinį biurą, kuriam vadovauja hitlerininkų pasekėjas eks-ministeris K. Grauzinis. Dėka Argentinos pulkininkų (GOU) teroro prieš liudij siuntėjimui, ko pasėko-

je liko išvaikytos visos pažangiosios ir lietuvių organizacijos, uždaryta jų spauda ir įkalinti patys geriausieji antifasistinio judėjimo veikėjai. Grauzinio vadovaujama pronacij banda pastaruoju laiku sukruoto praplėsti savo praigaistingą veiklą prieš tikruosius patriotas ir čia, Urugvajuje. Kaip jau esame rašę, lietuviški pronačiai, įvairūs Smetonos režimo valdininkėliai, su antitarybiniais šauksmais pasilaiko dar viltį, — kaip kad dar neseniai tikėjosi sosto Londono lenkų ponų valdžia, — jog Lietuva dar galės būti engiama 1940 m. subyrėjusios fašistų kličkos. 1945 metais tokios pretenzijos yra perdėm kvailios! Mūsų tėvynės žmonės pasirinko tarybinį kelią ir iš jo niekas jų nebeišstums. Užtenka pasiskaityti pranešimų iš Lietuvos, kad suprasti, kaip ten mūsų broliai ir sesės karštai griebiasi atstatyti vokiečių okupantų paliktus griuvėsius, kaip gydo padarytas galias žaizdas. Betgi, reikia turėti omeny-

je, kad šių dienų pasaulyje visi dar triukšmą keliantys Tarybų Sąjungą yra besąlyginiai tarnaujanti nacifasizmui. Mūsų tautos žiauriausių priešų, hitlerininkų, inspirojami bruzda ir lietuviški penktakolonininkai. Jų šūkiu už "laisvą" ir "demokratinę" Lietuvą—yra tikta kaukė. Kur buvo šie "patriotai" su savo "kova", kada Lietuva kentėjo nežmoniška vokiečių okupantų jungą? Ar jie išnešė nors bent vieną protesto rezoliuciją prieš vokiečių budelius? Ką gi, pagaliau, jie darė dėl Lietuvos pasiluosavimo? Absoliutiškai nieko. Iki ties Stalingradu frič armijos sugniuždinimo, mūsų tautos išgamos džiūgavo Lietuvos likimu, siuntė sveikinimus marionetinei Kubiliūno valdžiai. Po Stalingrado katastrofos, matydami vokiečių galybės mito supliuskimą, truputį pakėitė "taktiką" ir pradėjo skelbti, jog lietuviai išsivaduos iš po Ostlando ir kovosia prieš rusus už savo laisvą. (Tąsa 5-me pusl.)

TRENCIJA

skusnotų, la delegacijai entas)

delegacijos ban, kad žodžiai reiskia tą patį, prigulmybė, — ja ai skirtumas la

s pareiskimas vo ir tebesanti alstijų delegacė pozicija, taip globojimo do riduotas kon gegužės 4, kad tinių objektų stemos turi bi politinė, ekonolė pažangą glo rorijų ir jų grogresyvi išicu savivaldos, j, kuri atatinia eritorijos apys

ratimu, tas atsiiekimą nepri

nės globojami i, jie gali imti tos nepriugltaipgi daleičia sirinkiti "kitaiki, nepriugulmybės, norėtu.

azjstame, kad susijunge kiti lerniskam pal pastumėti asves ir gyvenonių, turi būti jektyvu globs. Mes rodome žmones, kaip pgt. Vistijų po

žodžiai ir iš žiurint atrodo ulies delegacija ir suteikti vniem žmonėm. Bet štai kiti ios terminolo is Sovietų Sąrijos delegacij šauksmas, kad aikė Kinija ir laikyti konfesus, bando sugv laiką ir t.

egacija pareis s ištikr. manon žmonėm nei ai kodėl bijoji. Jei imperialriimti žodžiai reiskia, jie sa ir nieko kigali. Visokios frazės tik patinius princ

gėda mūsų žkaskadavo griovius, užardavo ir užsėdau lauką. 1943 m. balandžio mėn. tarybinių žmonių naikinimas buvo vykdomas au forto kieme, griovyje, prie vakarinės sienos, kur taip pat nuolat degė laužas. Šiame griovyje rasta malkų liekanų, 8 katinės su degančiu mišiniu ir stambaus kaulo likučiai.

Komisija vokiškųjų niekšų nusikaltimams Kaune tirti, kurios sudėtin įėjo: Lietuvos TSR Aukšč. Tarybos deputatas J. Grigalavičius, Kauno darbo žmonių Tarybos vykdomojo komiteto pirmininkas Rutkauskas, prof. Mažylis, dr. Pikulskas, Gurauskas, Lašienė, Gurevičius, buvvydaitė-Kutorgienė, Mikas Pranckūnas, studentas Azukaitis, majoras Francisikas ir majoras Rumiancevas — nustatė, kad hitlerininkai 9-jame forte sunaikino daugiau kaip 70,000 taikiųjų gyventojų.

Vokiškųjų fašistų žvėriškumai ramių gyventojų atžvilgiu stovykloje netoli Alytaus ir kitose Lietuvos TSR vietose Lietuvos TSR teritorijoje hitlerininkai žvėriškame kiekyje išnaikino ne tik žmonių gyventojus, bet ir svarytus į čia Priolo, Smolensko, Vitebsko ir Lenino krašto sričių gyventojus. Per evakuotųjų gyventojų stovyklą netoli Alytaus (buvusi tarybinių belaisvių stovykla Nr. 128) nuo 1943 m. vasaros ligi 1944 m.

LITERRATURA ir MIIENAS

Vincas Žilionis. JULIJA ŽEMAITĖ

1845 metų gegužės mėn. 31 d. gimė žymiausioji lietuvių kaimo buities vaizduotoja, liaudies rašytoja Žemaitė. Nors didžiąją savo amžiaus dalį ji gyveno Žemaitijoje, savo kūriniams medžiagos sėmėsi taip pat iš žemaičių valstiečių gyvenimo, bet paskutines savo amžiaus dienas praleido Suvalkijos centre Marijampolėje, kur senutė rašytoja iki mirties globojo žymūs lietuvių pažangieji veikėjai Bulotai, tie patys, kuriuos hitlerininkų budeliai sušaudė Vilniuje 1941 met.

Rašytojos Žemaitės vardas tiek yra žinomas lietuvių literatūroje, o ypačiai kaimo kultūrinimo, švietimo srity, kad šiandien maža terasime Lietuvoje žmonių, kurie nebūtų skaitę jos bent vieną kitą veikalą arba apie ją nieko negirdėję. Vargu ar berasime kitą tokį rašytoją visoje mūsų literatūroje, kurio gyvenimas ir raštai liaudžiai būtų tiek artimi. Žemaitė ne tik rašė apie Lietuvos kaimą, ne tik kad kaip pavyzdžiui V. Kudirka, Maironis, Vaižgantas sielojosi mūsų kaimiečių vargais, jų sunkia dalia, bet žymią savo amžiaus dalį (per 50 metų) gyveno lyg lašas lašui panašų Žemaitijos mažajam, bežemio laukų darbininko gyvenimą, su visais nedatekliais, skurdu, rūpesčiais, kokius turėjo tūkstantčiai to meto valstiečių.

Kilusi iš bajorų luomo, tačiau neturtingų tėvų, tarnavusių pas ponus dvaruose, Žemaitė jau iš pat ankstyvos jaunystės sužinojo, kaip kaime sakoma, kiek svaras bėdos kaštuoja. Jauna, dar neturinti dvidešimties metų, ištekėjusi už paprasto dvaro darbininko Žimanto, ji, jos žodžiais betariant, įstojo į muzikų elgė ilgiems metams. Štai kaip apie šį savo gyvenimo laikotarpį rašė pati Žemaitė savo autobiografijoje:

"Dabar įkritau, kaip muselė į išrūgas. Mano vyras, nuo pat mažens vergavęs ir tarnavęs dvaruose, iš tos tos duonos nebenorėjo — bijojo pono ant savo galvos. Vedęs gavo truputį dalies, priuodėjas ta truputį prie savo sutaupyty skaitikų, įsisteigė ūkį, išsinuomojęs plotelį žemės.

Didžiausias mums buvo vargas, kad mes abu nemokėjom ūkininkauti, neprabuvom juodo ir sunkaus darbo dirbti... Taigi ūkyje pasijutom, kaip žviginiai arkliai, pakinkyti į arklą, nežinojom, kur sukities, į kurį galą vagą varyti. Be

JULIJA ŽEMAITĖ-ZYMANTIENĖ

(Gimė 1845 m. gegužės 31 d. — mirė 1921 m. gruodžio mėn. 7 d.)

to dar, stoka buvo žinių iš platesnio pasaulio, stoka kokio nors pasiskaitymo, nebuvo nei knygų, nei laiko skaityti... vien tik — darbai, gyvuliai, šienas, kopūstai, maži vaikai, namų apyvoka. Taip vargti teko ilgus metus."

Iš tiesų ilgus metus — su viršum trisdešimt metų, pačių geriausių žmogaus amžiuje. Atrodo, kad toks ilgas skurdaus gyvenimo laiko tarpas gali užtrinti ir geriausių talentą, kaip kad be šviesos ir atitinkamo oro, žlugo šimtai mūsų gabių liaudies merininkų, kuriems niekas nepadėjo ir kurių kūryba praskambėjo nebet vienoje kitoje liaudies dainoje ar pasakoje. Tačiau tos jėgos, kurios slypi liaudyje, atskiruose jos talentuose, pasirodo, yra žymiai atsparesnės, negu kad kitur, lygiai kaip ir jų darbo rankos stipresnės bei našesnės."

Žemaitė paskatino rašyti vienas kaimynystėje gyvenęs gimnazistas Povilas Višinskis, kuris jai nuolat atveždavo pasiskaityti knygų, laikraščių, tarp kurių buvo tuo metu pradėjęs eiti pirmasis lietuvių laikraštis "Aušra" ir "Varpas." Povilas Višinskis kartą pasakė: — Pabandyk, tetule, pati rašyti. Tetulė Žimantienė pabandė, na, ir pa-

sirodė, kad jos turima šioj srity didelių gabumų.

Pirmutinis spaudon patekęs Žemaitės kūrinys — "Rudens vakaras" (autorės iš karto pavadintas "Piršlybos") parašytas 1894 metais, vadinasi kai ji turėjo maždaug 50 metų.

Likusią savo amžiaus dalį Žemaitė paskyrė literatūrai. Turint galvoje savo pačios gyvenimo ir to laikotarpio lietuvių spaudos sunkias sąlygas — Žemaitė parašė labai daug. Yra išspausdinti keturi jos raštų tomai. Reakcionieriai visą laiką skersai žiūrėjo į Žemaitės kūrybą. Paskutinis ketvirtasis jos raštų tomas jau išspausdintas ilgai turėjo pelyti sandėliuose, nes Žemaitė nepasakykštėjo ten karčių teisybės žodžių lietuvių liaudies išnaudotojams, kurie tada kaip tik sėdėjo valdžioje. Savo raštuose, išskyrus mažas išimtis, Žemaitė vaizduoja kaimė arba dvare dirbančiųjų gyvenimą. Jos didžiausias rūpestis buvo, kad tie jos raštai būtų suprantami ir pasiekti ko plačiausius kaimo gyventojų sluoksnius.

Žemaitė be savo raštų, ypačiai į amžiaus galą, dalyvauja ir lietuvių visuomeninėje veikloje. Žemaitė nebuvo svetimai socializmo idėja, darbo žmonių kovai. Štai vieno jos laiško, rašyto 1907 metais, ištrauka:

"Šiandien pas mus 1 gegužės, darbininkų šventė, puikus rytmetys išauso, malonu kvėpuoti kvepiančiu oru, sykiu ir širdį suspaudžia mintys, jog šiandien gal kur po miestus pasilies kraujas, jeigu darbininkai panorės pakelti galvą, vėl slėgs jų sprandus valdžios kulkos, kardai ir nagaikos. Taip jau pripratome prie kraujo kvapo, jog ir gryniausiam ore, rodos, jauti žaizdas..."

Kilus 1914-18 metų karui, ji gyvena Vilniuje, kur jai tam tikrą laiką tenka eiti dienraščio "Lietuvos Žinios" redaktorius pareigas. Vėliau, su kitais to meto lietuvių inteligentais evakavusi į Rusiją, ji visa savo jautria širdimi prisideda prie karo nelaimių ištikty lietuvių šelpimo organizavimo. Šiais reikalais ji kartu su Bulotais nuvyksta rinkti aukų pas Amerikos lietuvius. Savo gabia plaunksna ir jautriu žodžiu ji stengiasi sužadinti brolių išėvių patriotinius jausmus, skatindama juos duosnia auka prisidėti prie Lietuvos žiauriai vokiečių okupacijai vargstančių brolių pafėrimo. Drąsiai galima tvirtinti, jog, jeigu tada Amerikos lietuviai taip aktingai rėmė vokiečių nualintą savo tėvynę Lietuvą, tai čia daug prisidėta senu-

tės Žemaitės, kuri, neatsizvelgdama savo senyvo amžiaus, ryžosi plaukti tolimon Atlanto kelionėn.

Duodame ištrauką iš vienos Žemaitės tada Amerikos lietuviams pasakytos prakalbos:

"... O ta mūsų žemelė Lietuva, vilnijančiais javų laukais, žydinčiomis pievelėmis, žaliais miškeliais, srauniais upeiliais papuošta, kurią jūs palikote, kurios ilgitės ir norėtumėt pamatyti, dabar su juoda žeme sulyginta, karo sudarkyta, kareivių sutrypta. Jos gyventojai, svetimų žmonių stumdomi, vargsta, badauja, kur po miesto rūsius trokšta, vaitoja. O ir namie pasilikę kokius turi pyragus? Namai sugriauti, gyvuliai atimti, išvaryti, manta išplėsta..."

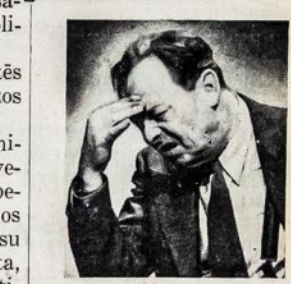
"Bet ne vienas lietuvis turi čia Amerikoje savo vaiką, brolių ar seserį. Akys atkreiptos į šitą šalį — čia širdis traukia, čia viltis padėta. Čia šaukiasi, iš čia laukia pagalbos. Taigi, amerikiečiai, padarykit, jog neužmiršote savo tėvų, jog mylite juos ir norite jiems pagelbėti."

Žemaitė daug nuveikė neturtingų moksleivių šelpimo srity. Tartum atsi-dėkodama kadaise ją skaityti bei rašyti paskatinusiam moksleiviui Povilui Višinskiui, ji kaip galėdama rūpinosi, kad tik didesnis moksleivių skaičius iš neturtingųjų galėtų eiti mokslus ir išvengti tiek daug mūsų jaunųjų inteligentų pakirtusios džiovos. Žemaitės įsteigtoji neturtingiems moksleiviams šelpti draugija "Žiburėlis" yra suvaidinus mūsų pažangiosios inteligentijos išmokslinimo srity labai žymų vaidmenį. Ne vienas šiandien žymus visuomenės veikėjas yra gavęs iš Žemaitės "Žiburėlio" paramą.

Julija Žimantienė buvo ir liks mūsų liaudies rašytoja. Ji buvo tikra savo krašto patriotė. Sugrįžusi iš Amerikos, Lietuvą ji rado reakcijos valdomą. Žinoma, ne tokios Lietuvos Žemaitė norėjo ir nusivylusi tuo, ką ji Lietuvoje rado, savo nusivylimą išreiškė trumpu posakiu:

— Parvažiauvau į Lietuvą, Lietuvos neradau.

Taip vietoje Lietuvos ji čia rado reakcijos smaugiamą liaudį. Taip Žemaitė ir nepamatė tikros, tarybinės Lietuvos. Baigė savo gyvenimą prisiglaudusi Bulotų šeimoje. Bulotai sulaukė tarybinės Lietuvos, tačiau neilgai ją išdžiaugė: užėjusi vokiečių reakcija sušaudė Bulotų šeimą Vilniuje, Paneriuose. Taip tai žuvo vienas po kito garsiausi mūsų žmonės: Žemaitė ir jos senatvės globėjai — Bulota Andrius su Bulotiene.

Negaliu Miegoti--Negaliu Valgyti!

Kai jums prikimba veiksmas užkietėjimas ir jūs jaučiatės nuvarginti, nervuoti ir blogoje nuotaikoje ir nuo ty reikiųjų kenčiate — galvos skaudėjimas, jaučiate nemalonų kvapą, vidurių suirimą, nevirškinimą, nemiga, neturėjimą apetito ir jūs skilvis jaučiatės apunkintas dėl gazų ir išpūtimo — įsigykite Dr. Peter's daug metų išmėginto GOMOZO. Daugiau negu liuosuotojas, jis taipgi yra vidurių stiprintojas, sudarytas iš 18 pačios Gamtos gyduolių žalių, žiedų ir augmenų. Gomozo duoda nerangiom žarnom veikti ir pagelbsti joms švelniai ir sklandžiai pašalinti užkietėjusias išmatas; pagelbsti pašalinti užkietėjimo gazus, ir suteikia — skilvisi malonų silumos jausmą. Jei jūs vėl norite jausti džiaugsmą malonios pagelbos nuo užkietėjimo varginimų ir tuo pat laiku palengvinti jūsų skilvis, įsigykite GOMOZO šiandien. Persegejimas: vartok taip kaip nurodyta.

Jei jūs negalite nusipirkti savo apylinkė, užsakykite iš mūsų "suspažinimui" pasiųsime GOMOZO ir gausite —

PRIEDO 60c vertės
PRIEDO Bandymui Bonkutes
DR. PETER'S OLEO LIMENT — antiseptikas — kurtis sūsdams greita pagalba — neturintis jokių nevirškinimo skausmų, muskulinių negaravimų, sustingusių ir sklandžių muskulų, patempimų ir įslyskėjimų.
DR. PETER'S MAGOLO — alkalinis — palengvina tiklomis skausmingus skilvis sutrikimus kaip pavyzdžiui rėkavimą nevirškinimas ir rėmuo.

Siųskit šį "Special Pasūlymo" Kuponą — Dabar
 Išdėtas \$1.00. Atsiųskit man apmokėti il uncijų Gomozo ir — 60c vertės — bandymui bonkutes Oleo ir Magolo.
 C. O. D. (Nalaidos pridėtos)
Vardas: _____
Adresas: _____
Pašto Ofisas: _____
DR. PETER FAHRNEY & SONS CO. Dept. 671-321B
2561 Washington Blvd., Chicago 12, Ill.
256 Stanley St., Winnipeg, Man., Can.

Gazolino Pumpavimas į Franciją

London. — Už keleto dienų po to, kai pernai birželyje amerikiečiai ir anglai įsiveržė į šiaurinę Franciją, buvo pravesta 20 vamzdžių linijų po jūros rando, vadinama Anglų Kanalu. Tais vamzdžiais iš Anglijos kasdien buvo perpumpuojama po milijoną galionų gazolino į Cherbourgą ir kitus šiaurinius Francijos uostaimesčius.

Padarius naujus vamzdžių sujungimus, dabar žibalas bei gazolinas iš Anglijos gali plaukti net į Frankfortą prie Mainzo upės, į rytus nuo Rheino, Vokietijoje.

Povandeniniai vamzdžiai iš Anglijos į Franciją buvo sudėti vienų anglų pastangomis.

Tel. TRObridge 6380
Dr. John Repshis
(REPSHS)
LIETUVIS GYDYTOJAS
Valandos: 2-4 ir 6-8
Nedėliomis ir Aštventadienis: nuo 10 iki 12 ryto.
278 Harvard Street
kamp. Inman St., arti Central Str.
CAMBRIDGE, MASS.

ŠIURPULINGAS DOKUMENTAS APIE VOKIEČIŲ ŽIAURUMUS LIETUVOJE

(Taša)

Sudeginus visus lavonus, hitlerininkai užkaskadavo griovius, užardavo ir užsėdau lauką. 1943 m. balandžio mėn. tarybinių žmonių naikinimas buvo vykdomas au forto kieme, griovyje, prie vakarinės sienos, kur taip pat nuolat degė laužas. Šiame griovyje rasta malkų liekanų, 8 katinės su degančiu mišiniu ir stambaus kaulo likučiai. Komisija vokiškųjų niekšų nusikaltimams Kaune tirti, kurios sudėtin įėjo: Lietuvos TSR Aukšč. Tarybos deputatas J. Grigalavičius, Kauno darbo žmonių Tarybos vykdomojo komiteto pirmininkas Rutkauskas, prof. Mažylis, dr. Pikulskas, Gurauskas, Lašienė, Gurevičius, buvvydaitė-Kutorgienė, Mikas Pranckūnas, studentas Azukaitis, majoras Francisikas ir majoras Rumiancevas — nustatė, kad hitlerininkai 9-jame forte sunaikino daugiau kaip 70,000 taikiųjų gyventojų.

Vokiškųjų fašistų žvėriškumai ramių gyventojų atžvilgiu stovykloje netoli Alytaus ir kitose Lietuvos TSR vietose Lietuvos TSR teritorijoje hitlerininkai žvėriškame kiekyje išnaikino ne tik žmonių gyventojus, bet ir svarytus į čia Priolo, Smolensko, Vitebsko ir Lenino krašto sričių gyventojus. Per evakuotųjų gyventojų stovyklą netoli Alytaus (buvusi tarybinių belaisvių stovykla Nr. 128) nuo 1943 m. vasaros ligi 1944 m.

birželio mėnesio perėjo apie 200 tūkstančių žmonių. Visi barakai buvo apipinti dviem eilėm spygliuotosios vielos. Už savavališką išėjimą už vielų užtvary kiekvieną "nusikaltėlį" baudė uždarymu karceryje ir žiauriau pliekimu. Ikalintieji turėjo dirbti sunkius fizinius darbus, juos marino badu, per dieną duodavo 150-200 gramų duonos su piūvenomis ir prusė litro sugedusių lešiuų ar žirnių sriubos. Sveikiausius ir jauniausius siųsdavo darbams į Vokietiją.

Sunkios antisanitarinės sąlygos, nepaprastas susikimšimas, vandens stoka, badas ir ligos, o taip pat masiniai sušaudymai privedė prie to, kad per 14 mėnesių šioje stovykloje žuvo apie 60 tūkstančių taikiųjų tarybinių žmonių, ką pavirtina dokumentai ir parodymai liudininkų, Alytaus gyventojų: St. Vl. Gaškerio, Maksimilijono Germanavičiaus, Petrovo, daktaro Rybkino, Novokovskio, Strembovskio ir kitų.

1943 m. pabaigoje į buvusią karo belaisvių stovyklą prie aerodromo Kaune buvo atvaryti taikūs gyventojai, įvairaus amžiaus vyrai ir moterys, o taip pat vaikai. Ikalintųjų skaičius šioje stovykloje visą laiką svyravo nuo 1200 ligi 1500 žmonių. Iš stovyklos rąstinėje rastų užrašų matyti, kad 1944 m. sausio mėn 3 dieną, stovykloje buvo: darbingų vyrų — 433, nedarbingų — 26, darbingų moterų — 737, nedarbingų

— 42, vaikų — 253, o iš viso tą dieną stovykloje buvo 1,491 žmogus.

1944 m. pradžioje vokiečiai šioje stovykloje prievarta atėmė vaikus nuo 6 ligi 12 metų amžiaus ir išvežė juos. Kauno gyventojas Vladislovas Blumas parodė: "Prieš mano akis vyko širdį draskančios scenos: iš motinų vokiečiai atiminėjo vaikus ir siuntė juos nežinia kur, o daugelis vaikų žuvo sušaudymų metu, drauge su motinomis." Stovykloj ant pastato sienų buvo rasti įrašai apie fašistinių išgamų piktadarybės. Štai kai kurie iš jų: "Atkeršykite už mus! Težino ir supranta visas pasaulis, kaip žvėriškai žudė mūsų vaikus. Mūsų dienos jau suskaitytos, sudieui!" "Težino visas pasaulis ir teneužmiršta atkeršyti už nekaltus mūsų vaikus. Viso pasaulio moterys! Prisiminkite ir supraskite visus žvėriškumus, įvykusius 20-me amžiuje su mūsų nekaltais vaikais. Mano kūdikėlio jau nėra, ir aš viskam abejinga."

Raudonosios Armijos karių šeimoms Lietuvos TSR teritorijoje vokiečiai įsteigė speciales koncentracijos stovyklas.

Šitose stovyklose buvo iškabintas įsakymas: "Už nepasitenkinimo vokiečių valdžios organais reiškimą ir stovyklos režimo pažeidimą, tarybinius piliečius be teismo šaudyti, sodinti į kalėjimus, siųsti amžinon katorgon į Vokietiją." Stovyklose neretai vyko vieši sušaudymai.

Apie kankinių faktus ir didelį mirtinumą tarybinių karių šeimų stovyklose papasakojo liudininkės, Raudonosios Armijos karininkų žmonos: V. M. Kozlova, A. M. Sabajevą, M. F. Vyglova, N. S. Panšėina, V. V. Lapočkina ir kitos.

Keturių tokių stovyklų viršininkė, vokiečių Elizameta Zeeling nekartą pareiškė davalintiesiems: "Jūs mano vergai, aš bausiu jus, kaip norėsiu." Ji naudodavo stovyklose žiaurios kankinimus, mušdavo ir net asmeniškai šaudydavo įkalintuosius.

Tardoma Zeeling pareiškė, kad gestapo bendradarbis stovyklų šefas Jacko ir oberšturmfiureris Miuleris instruktvyviane pasitarime davė šiuos nurodymus: "Stovyklose esančias moteris stropiai sekti, nes jos yra tarybinių karininkų žmonos. Jei kas atsisakys nuo darbo, tuojau siųsti juos į sušaudymo be tardymo stovyklas. Iš stovyklų nieko neišleidinėti. Įvesti griežtą drausmę. Žiauriai užgniauzti kiekvieną nepaklunumo mėginimą ar priešinimosi veiksmus."

"Pliko Kalno" dauboje, į rytus nuo Loznikų kaimo, Vilniaus apskrityje komisija rado dvi aikštes — 30x12 metrų ir 10x6 metrų, kur buvo deginami sušaudytųjų Naujosios Vilnios, Mickūnų, Lavoriškių, Šumsko, Medininkų, Totorikaimio ir kitų vietovių gyventojų lavonai. (Bus daugiau)

Baltuoja Burės Tolumoje

Parašė Valentin Katajev. Lietuvių kalbon vertė Antanas Venclova.

3-29-45

***

-46-

(Tąsa)

— Žinau, kaip gi. Liberalus ponas. Nagi... — šventikas dar labiau atsilošė.

Dabar mažutė kedė suposi ant dviejų paskutinių kojelių.

— Kurias moki maldas? "Tikiu" moki?

— Moku.

— Kalbėk.

Petia pasiėmė pilną burną oro ir ėmė kirsti kirsti be skyrybos ženklų, stengdamasis visą maldą išvaryti vienu atsi-kvėpimu:

— Tikiu Dievą Tėvą visa galintį dangaus ir žemės sutvėrėją ir Viešpatį Jėzų Kristų Sūnų jo vienatinį...

Cia pritrūko oro, ir Petia sustojo.

Greitai, kad šventikas nepagalvotų, jog jis užmiršo, berniukas sriūbtelėdamas įtraukė į save naują porciją oro, bet šventikas išsigandęs mostelėjo ranka.

— Užteks, užteks. Eik toliau.

Ir čia pat berniukas pateko matemati-ko žinion.

— Ligi kelių moki skaičiuoti?

— Ligi kelių norit, — pasakė Petia, padrasintas savo tikybės atsakinėjimo triumfu.

— Puiku. Skaičiuok ligi milijono.

Petiai pasirodė, kad jis įkrito į eketę; jis net — visai nenorėdamas — burna padarė tokį garsą, tartum užspringo. Nusimines apsižvalgė į šalis, ieškodamas pagalbos. Tačiau visi aplink buvo užimti, o matematikas žiūrėjo į šalį pro akinius, kurių stikluose gaubtai ir labai ryškiai atspindėjo du didelius klasės langus su gimnazijos sodo žaluma, su žydrais Panteleimono užvažiuojamojo kiemo kupolais ir net su Aleksandro nuovados gaisrininkų sargybos bokšteliais, ant kurio kabojo du juodi rutuliukai, rodą, kad Antrojeje nuovadoje — gaisras.

Skaičiuoti ligi milijono... Petia žuvo! — Vienas, du, trys, keturi, penki, šeši, septyni, — stropiai pradėjo berniukas, patylomis užlenkdamas pirštus ir klaidžiai, bet liūdnai šypsodamasis, — aštuoni, devyni, dešimt, vienuolika...

Matematikas bejausmiškai pažvelgė pro langą. Kai prislėgtas berniukas ištarė "septyniasdešimt devyni," mokytojas tarė:

— Užtenka. Daugybės lentelę moki?

— Vienąkart vienas — vienas, vienąkart du — du, vienąkart trys — trys, — greitai ir skambiai pradėjo Petia, bijodamas, kad jo nenutrauktų, bet mokytojas linktelėjo galva.

— Užteks.

— Aš dar moku sudėti, atimti, daugybą ir dalybą!

— Užteks. Eik toliau.

Kas gi tai, neduoda išsižioti? Net skaudu!

Petia nuėjo prie kito mokytojo, su ordinu, persiūviečiančiu per sausą barzdą.

— Skaityk štai ligi čia.

Petia pagarbiai paėmė knygą su marmoriniu apdaru ir pažiūrėjo į storą geltoną nagą, gulintį ant stambios antraštės "Liūtas ir šunytiš."

— "Liūtas ir šunytiš," pradėjo Petia gan narsiai, nors ir kliūdamas iš susijaudinimo. — "Liūtas ir šunytiš. Viename žvėryne buvo liūtas. Jis buvo labai plėšrus. Sargas jo bijojo. Liūtas suryda-vo labai daug mėsos. Žvėryno šeimininkas nežinojo, ką čia daryti..."

— Užteks.

Petia vos nepravirko. Dar nepriėjo net ligi šunyčio, o jis jau — "užteks"...

— Ar moki atmintinai kokį eilėrašį? O! Šio momento Petia laukė su slaptingo triumfo virpėjimu. Čia pagaliau jis pasirodys visame savo spindėjime!

— Moku "Burę," M. J. Lermontovo eilėrašį.

— Na, pasakyk.

— Pasakyti su išraiška?

— Pasakyk su išraiška.

— Tuojau.

Petia greitai atmetė koją — ryškiojo skaitymo sąlyga — ir išdidžiai užlošė galvą.

— "Burė," M. J. Lermontovo eilėraš- tis! — paskelbė jis, truputį sustaugdamas.

Baltuoja burė vienišoji
Zydrajam vandenių ruke...

Ko ieško ji šaly toliojoj,
Kas liko gimtame krašte?

Paskubomis abiem rankom padaręs nusistebėjimo ir klausimo ženklą, jis tęsė toliau, skubėdamas pasakyti kiek galima daugiau, kol jį sustabdė:

Štai žaidžia bangos, vėjas kaukia
Ir stiebas girgžda, lenkiasi...
Deja, ne laimės jįi laukia
Ir ne nuo laimės bėga ji!

Petia skubėdamas gestu parodė "de-ja," bet mokytojas suspėjo sumuosuoti rankom:

— Užteks.

— Aš tuojau baigsiu, dar truputį, truputį, — sudejavo berniukas.

Po ja srovė — šviesi žydrinė...

— Užteks, užteks. Eik namo.

— O daugiau nieko nebereikia? Aš dar moku "Kaip nūdien ruošiasi," A. S. Puškino eilėrašį.

— Nieko daugiau nebereikia. Gali pasakyti tėvams, kad tu priimtas.

Štai ir viskas.

Petia buvo pritrenktas. Jis porą minučių stovėjo vidury klasės, nežinodamas, ką gi dabar daryti.

Atrodė visai netikėtina, kad šis bausis ir mįslingas įvykis, kuriam jis virpėdamas ruošėsi visą vasarą, jau įvyko.

Pagaliau berniukas nevikiškai brūkstelėjo koja, knaptelėjo ir šoko iš klasės. Tačiau po sekundės kaip apdujęs įbėgo atgal ir paklausė nutrukstančiu iš susijaudinimo balsu:

— Gimnazistišką kepurę jau galima pirkti?

— Galima, galima. Eik.

Petia įlėkė į laukiamąjį, kur paaukuotoje kedėje, po gipsiniu Lomonosovo biustu, sėdėjo teta su vasarine skrybėle, su šydu ir su ilgom pirštinėm.

Jis šaukė taip garsiai, jog jį, be abejo, girdėjo gatvėje vežikai:

— Teta! Eime greičiau! Jie pasakė, kad jau reikia pikti gimnazistišką kepurę!

DVIDESIMT DEVINTAS SKYRIUS.

Ak, kokia laimė buvo — pirkti kepurę!

Iš pradžių ilgai ją derino, paskui derėjos, paskui rinko herbą, tą grakščiausią sidabrinį daiktėlį. Jis buvo sudarytas iš dviejų sukryžiuotų duriančių šakelių su "O. S. G." tarp jų — Odesos penktosios gimnazijos vardo ženklui.

Herbą išrinko patį didįjį ir patį pigųjį, už penkioliką kapeikų.

Pardavėjas pradūrė yla dvi skylutes tvirtame mėlynos kastorinės kepurės graižė ir įstatė į jas herbą, iš vidaus užlenkdamas žalvarines lentinėles.

(Kastoras — lot. — tam tikra vilnonė medžiaga.)

Namie kepurė su herbu sukėlė visuotini entuziazmą. Visi tykojo ją pačiupinėti. Tačiau Petia nedavė. Gėrėtis — prašau, gėrėkitės, o rankomis negriebti!

Tėte, Dumia, Pavlikas — visi vienas per kitą klausinėjo: — "Kiek kaštuoja?" tartum čia buvo visas reikalas.

Petia karštai visiems atsakinėjo: — Rublis keturiasdešimt penkios kepurė ir penkiolika herbos, bet ką tai reiškia! Tačiau jeigu jūs būtumėt matę, kaip aš išlaikiau egzaminą, tada žinotumėt!

Ziūrėdamas į kepurę, Pavlikas pavydžiai žvairavo ir šnypstė, kas valandėlė pasiruošęs užbliauti.

Paskui Petia nubėgo parodyti kepurės žemyn, į krautuvėlę, Niusiai Koganui. Niusia Koganas vėl viešėjo limane! Nelaimė!

Dėl to nepaprastai susidomėjo naująja kepure Niusios tėvas, senis Koganas, krautuvninkas, vadinamas "Borisas — žiurkių šeima."

Užsidėjęs akinius, jis ilgai žiūrinėjo kepurę iš visų pusių, dėpsėjo liežuvium — c-c-c — ir pagaliau paklausė:

— Kiek kaštuoja?

Apibėgiojęs visus pažįstamus namie, Petia nuvyko į kareivines ir parodė kepurę kareiviams. Kareiviai taip pat paklausė, kiek kaštuoja. Daugiau nebebuvo kam rodyti! O neprėjo dar nė pusė dienos.

(Daugiau bus)

WORCESTER, MASS.

Velionis Jeronimas Stankus

Tęskime Jeronimo Stankaus Prakilnius Darbus

Gegužės 27 dieną sukanka du metai, kaip mirtis iš mūsų eilių išrovė vieną iš nenuilstančių darbo žmonių veikėjų už geresnį ir laimingesnį gyvenimą — Jeronimą Stankų.

Draugas Jeronimas Stankus energingai dirbo Komunistų Partijoje, Lietuvių Literatūros Draugijoje ir kitose organizacijose, kiek jam sveikata leido. Ne vien Worcesterio lietuviai neteko su jo mirtimi nuširdaus veikėjo, bet visos mūsų judėjimas.

Per kelis metus pirm mirties drg. Jeronimo sveikata buvo silpna, bet jis prisidėdavo su savo žodžiu, patarimu prie mūsų veikimo. Jis vis dar parašydavo į dienraščius Laisvės ir Vilnių agituodamas lietuvius stoti į Literatūros Draugiją ir kitas mūsų organizacijas, kviesdamas juos dirbti kultūros ir apšvietos srityje.

Kol jo sveikata buvo tvirtesnė, tai draugas Jeronimas daug veikė ir istorikas, kuris kada parašys apie Amerikos lietuvių veikimą, suras medžiagos daugeliui puslapių ir iš Je-

ronimo Stankaus gyvenimo ir veiklos, nes jis gyveno ne vien sau, bet ir visai visuomenei.

Savo laiku drg. Jeronimas Stankus veikė ne vien vietos organizacijose, bet jis buvo Lietuvių Literatūros Draugijos Centro Komiteto-izdininku. O tai buvo gana sunkūs laikai, kada mūsų organizacija turėjo atlikti ne vien organizacinius darbus, bet ir gintis nuo smalavirių Keleivio ir Naujienų rūšies, kurie jos net izdą buvo užgrobę.

Nors drg. Stankus mirė, bet jo darbai nemirs ir jo nuširdūs patarimai mūsų tarpe gyvuos. Mes tęsime tuos prakilnius darbus.

Draugė Stankienė, drg. Stankaus žmona, aną dieną užėjo pas mus. Besikalbant apie bendrus svarbiuosius reikalus, prisiminus Jeronimo mirtį, paaukavo \$5 Liet. Literatūros Draugijos Apšvietos Fondui, pareikšdama:

"Mano vyras, velionis Jeronimas labai mylėjo Lietuvių Literatūros Draugiją ir dirbo jai, kiek galėjo. Jis mylėjo Draugijos leidžiamus raštus — knygas ir žurnalą. Kaip kurįs skaitydavo net po kelias kartus. Taigi jo atminčiai ir pagerimui, laike sukakties dviejų metų nuo jo mirties aukoju \$5 Apšvietos Fondui. Reikėtų ir daugiau paaukoti proga Draugijos 30-ties metų sukakties, bet, kaip našlė, tai daug neišgaliu."

Draugei Stankienei priklaus-

so didelis ačiū. Jos pavyzdys turėtų paakstinti tuos lietuvius, kurie dar nepriklauso prie Lietuvių Literatūros Draugijos, kad jie įsirašytų ir tęstų Jeronimo garbingą darbą. Draugija gera, turi sutraukus į save eiles apie 7,000 lietuvių — vyrų, moterų ir jaunuolių. Nė vienas duklė tik \$1.50 į met. Jis gauna išleidžiamas Draugijos knygas veltui ir žurnalą šviesą. Mūsų draugija atlieka milžiniškus darbus, kaip apšvietos srityje, taip palaikymas dienraščių Laisvės ir Vilnius ir Lietuvos žmonių pagalboje. Mūsų Draugija daug dirba ir karo pergalei. Vien perėtais metais pardavė virš \$500,000 vienos karo paskolos bonų, kad karas būtų laimėtas ir priešas būtų sumuštas. Jis centre yra prezidento Rooseveltto padėkavonė laiškas ir Draugijos darbus karo pergalei.

Taigi, prisimindami Jeronimą Stankų, dirbkime visi, auklėkime Lietuvių Literatūros Draugiją ir kitas pažangiuo organizacijas, platinkime darbo žmonių spaudą, tai bus vienas iš geriausių paminklų mirusiam mūsų draugui.

Simanas Janulis

Berlyne įvyko Raud. Armijos paradas.

Amerikos lakūnai naujo savizudiskų lėktuvų stovykla Japonijoje.

Telef. HUMBOLDT 2-7964

J. J. Kaškiaučius, M. D.

530 Summer Ave.

Newark, N. J.

VALANDOS: 2-4 6-8 Sekmadieniais nėra valandų.

GREEN STAR BAR & GRILL

Lietuviškas Kabaretas

Kas nori gražiai laiką praleisti pasilinksinti ir pasifokiti užels pas "Green Star Bar and Grill," nes žino, kad visados bus patenkinti.

Atleikite pasimatyti su Givialis.

GERIAUSIAS ALUS BROOKLYNE

PARĖ KIEKVIENĄ ŠEŠTADIENĮ

459 GRAND ST.

BROOKLYN, N. Y.

(Skersai nuo Republic Teatro)

Telefonas EV. 4-8688

CHRONIŠKOS LIGOS

ODOS, NERVŲ IR PILVO, HEMORRHOIDAI ir kitos Mėsazarnės Ligos, Inkstų ir Pūslės sugedimai, Nugaros skausmai, Skilvio ir Zarnų nesveikumas, Chroniški Skauduliai, Ištinusios Liaukos ir Abėnas Slogos, Reumatizmas ir Arthritis. VYRAI ir MOTERYS gydomi naujoviškais būdais su greitai palengvinimu. X-spindulių kraujo ir šlapimo ištyrimai suteikia tikrą ligos pažinimą ir užtikrinamą gydymą.

VISOS CHRONIŠKOS LIGOS MOKSLINIAI GYDOMOS

— Vidutinis Atlyginimas —

MEDIKALIS ISTYRIMAS \$2.

DR. ZINS

(Islst. 28 m.)

110 East 16th St., N. Y.

Arti Union Square

Kasdien 9 A. M. — 7 P. M.

Sekm. 9 A. M. — 2 P. M.

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteikime modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kalnoms būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St. PHILADELPHIA, PA.

Telefonas Poplar 4110

NOTARY PUBLIC

TELEPHONE STAGG 2-5045

MATTHEW P. BALLAS

(BELIAUSKAS)

LAISNIUOTAS GRABORIUS

Liūdėsio valandoj kreipkitės pas mus.

Patarnavimas bus užtikrintas ir už prielnamą kainą.

Puikiai įrengtos Dvi Koplyčios, Duodamos Mylimiems Pašarvoti Dovanai

660 GRAND ST.

BROOKLYN, N. Y.

Dirbs Milionus Galionų Degtinės

Washington. — Per keturias savaites liepos mėnesį bus leista pagaminti iki 55 milijonų galionų geriamojo alkoholio 100 laipsnių stiprumo, kaip pranešė J. A. Krug, Karinės Gamybos Komisijos pirmininkas. Kadangi šiuo tarpu užteks iš alkoholio padirbtos gumos (robo), tai galima leisti degtinės pagaminti, sakė Krug.

VĖL BOMBARDUOTA JAPONIJA

Japonų radijas skelbė, kad 60 Amerikos bombonešų ir kovos lėktuvų vėl puolė Japoniją sostinės Tokio ir Yokohamos miesto srityje.

Kas Ką Rašo ir Sako

(Tąsa nuo 2-ro pusl.) Vė. Tai buvo pačių vokiečių gudriai varoma propaganda, nukreipta pasitikti ateities įvykius; propaganda, kurią mieliai priėmė visi Tarybų Sąjungos ir demokratijos priešai. Ir Smetonos šantvarkos šalininkai patogiausia proga kovoti už Lietuvos "nepriklausomybę" surado dabar, kada Lietuvoje nebėliko gyvo nei vieno hitlerininko okupanto! Jie pradėjo visais balsais klykti prieš Tarybų Lietuvą dabar, kada Tarybų Sąjunga tampa viena iš galinčiausių pasaulio valstybių, kada Tar. Sąjunga visa laisvoji žmonija lieka didžiai dėkinga už jos negrietą didvyriškumą kovoje prieš hitlerinę Vokietiją, grąsinusią pavergti pasaulį.

Urugvajuje Grauzinis surūpinu turėti savo pronaclinės veiklos "skrydį". Tam tikslui jam lengvai pasisekė panaudoti Kultūros Draugijos keletą vadukų, kurie visą laiką skerdėjo prieš Tarybų Sąjungą, ir, atsiuntus savo agentą čiučėi, susuko juodašimtišką gūstą. Paskutiniame savo šlamštelio numeryje lietuviškąjį penktakolonininkai didžiulias, kad 16-tos vasario proga Argentinos spauda paskelbė Grauzinio vadovaujamos grupės pranešimus, ir kad tokių laikraščių tarpe randasi "El Pampero". Šis laikraštis, kaip jau visiems nebepraslyptis, buvo ir tebėra išlaikomas vokiečių lėšomis Hitlerio propagandos tikslams, ką savo laiku dokumentališkai įrodė Argentinos parlamento atstovų komisija sekti antinacionalį veikimą. Reikšcia, išgamų gauja atvirai pripažįsta, jog jie yra vokiečių skaitomi gerias draugais, kurie pasitarauja jiems su propagavimu pronaclinių pranešimų!... O kiltas jų patarnavimas lietuviškiesiems Hitlerio agentams, žinoma, slapstas, yra Berlyno pinigai.

Hartford, Conn.

Literatūros Moterų Klubo Veikimo Literatūros Moterų Klubas buvo surengęs gražių pramonę su prakalbos ir dainomis gegužės 13 dieną, paminėti Motinų Dienai. Programa prasidėjo apie 4-ą val. po pietų. Pirmininkavo draugė M. Mulerankienė. Ji pasakė trumpą kalbą apie mūsų klubo veikimą, kiek daug moterys prisideda su įvairiais darbais prie karo laimėjimo. O daugiausia prisidėjo prie karo laimėjimo tos motinos, kurios turi mylimus sūnus. Dėdės Samo tarnyboje. Kiti yra padėję savo jauną gyvybę kariaujant už demokratiją, prieš

Lietuviai Biznieriai

Nuo pat pradžios 7-tosios paskolos vajeaus, kasdien matome dienraštįje lietuvių biznierių vardus, kurie apmoka už karinių bony paskelbimus. Tie biznieriai atlieka du labai svarbius dalykus. Viena, jie akstina visuomenę pirkti 7-sios Paskolos Karinius Bonus ir tuomi stiprina savo šalies ginkluotąsias jėgas, o antra, jie paremia dienraštį. Tai puikus savo šalies patriotai ir nuosirdūs apšvietos platintojai. Šiuom tarpu apmokėjo už vietą karinių bony paskelbimams šie biznieriai:

STANLEY MISIŪNAS

Paramount Bar & Grill
502 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telefonas EVergreen 4-6864

JOHN BALEŽENTIS

Bar & Grill. Patogi saliekė vestuvėm.
49 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.
Telefonas EVergreen 4-8520

A. MATULIS & W. VAIGIN

W. M. K. Tailoring Corp.,
Makers of Men's High Grade Coats.
490 Johnson Ave., Brooklyn, N. Y.
Telefonas EVergreen 8-2899.

STANLEY RUTKŪNAS

Lituanica Square Restaurant
282 Union Ave., Brooklyn, N. Y.
Telefonas EVergreen 4-9612.

Už dienos-kitos matysime dienraštįje stambius, įspūdingai paveiksiais iš mūsų laikų iliustruotus skelbimus, po kuriais bus pažymėti vardai aukščiausių minėtų biznierių. 7-toji Paskola yra tik viena visiem metam. Kitaip sakant dvi paskolos vienoje, nes pernai buvo dvi paskolos, o šiomet bus tik viena. Taigi 7-toji Paskola viena turi sukelti 14 bilionų dolerių. Ji yra užvardyta THE MIGHTY SEVENTH —Galingoji Septinta. Vienas dalykas tai su šiaja paskola reikia sukelti daugiau pinigų, o antra, tai ji turi taip galinga, kad į drebesnius ištaškytų japoniškąjį imperializmą! Kuo bekmingesnės bus šis paskola, tuo greičiau grįs mūsų kariai sunaikinę japoniškąjį užpuoliką. Todėl mūsų patriotingi biznieriai ir pati valdžia prašo jūsų pirkti kuo daugiausiai karinių bony 7-sios Paskolos.

P. BUKNYS.

suzvėrėjusį fašizmą.

Pirmininkė perstatė kalbėtoją, Mrs. K. Stanislovaitienę iš Waterbury, Conn. Ji kalbėliu apie valandą laiko apie naujausius ir svarbiausius šių dienų įvykius. Kalbėtoja peikė Amerikos reporterius, kad mažai kreipia domės į rimtus dalykus, mažai juos paliečia, bet rašo daug apie skandalus, mažai vertės turinčius. Kalbėjo apie San Francisco konferenciją ir apie lietuvių tarybinukų misiją, kuri sakosi atstovaujanti visus Amerikos lietuvius, bet, iš tikro, atstovauja tik tai keletą fašistinio plauko grupių. Kalbėtoja palietė ir daug kitų svarbių, įdomių dalykų, kurių čia visų nesuminėsiu. Bendrai, jos kalba buvo įdomi, publika labai mylėjo.

Toliau sekė muzikalė programa. Dešimties metų mergaitė Kupčiūnaitė iš Vapinge, Conn., dailiai apsiirngus, labai gražiai skambino gitara ir sykiu dainavo. Sudainavo 4 dainas. Vieną dainą skyrė motinoms. Visos išėjo labai gražiai. Ji dainuoja per radiją, rodo kas šeštadienį iš ryto.

Po tam trys draugai vyrai, J. Aibavičius, F. Repšys, S. Makaveckas sudainavo tris dainas. Išėjo labai gražiai. Akompanavo M. Baltulionutė, Laisvės Choro mokytoja. Ji — jauna, gabi mergaitė.

Rengėjos taria sirdingai ačiu visoms ir visiems programos dalyviams.

Visi parengime dalyvavusieji priėmė rezoluciją ir pasiuntė State Departmentui, Washingtone. Rezolucijoje ragina uždaryti nieko neatstovaujančią Povilo Zadeikio ministeriją. Rezolucijos kopiją pasiuntė vietiniam angliškam laikraščiui Hartford Times.

Draugas F. J. Repšys daug darbo parengime. Jis ne syki padėjo moterims dirbti. Ačiu jums, drauge, už tai.

Žmonių buvo ne per daugiasiai, turbūt lietus sulaukė. Katrė buvo, matyt, buvo pasitenkinę. Rengėjos irgi pasitenki-

nusios. Pelnu liko \$43. Ačiu publikai už atsilankymą.

Paskiausiu laiku po du vakarus dirba prie drabužių taisymo draugės K. Naktinienė, V. Kazlauskienė, M. Raulinaitienė, O. Giraitienė, M. Barnett, A. Dagilienė. Po 1 vakarą: M. Sabaliauskienė, L. Monkienė, K. Miller. Ačiu draugėm už pagalbą. Drabužiai, katrie buvo sutaisyti, pasiūsti į Brooklyną.

Prašome visus peržiūrėt visus namų kampukus. Suradus tinkamus nešiotus drabužius ar čeverkykus, sutvarkę, išplavę (katrie reikia plaut), atneškite ant šio adreso: 155 Hungerford St. Atidara kas vakaras. Duokime dabar, kada Lietuvos žmonėms reikalingi drabužiai ir kitokia pagalba. Būtų gerai, kad galėtume kuo daugiausia pasiūsti su Devintu Siuntiniu.

Kaip girdėti, draugai brooklyniečiai sparčiai rengiasi prie to siuntinio. Būtų gerai, kad centrinis Lietuvai Pagalbos Teikimo Komitetas paskelbtų, jeigu galima, laiką, kada išsineis laivas su Devintuoju Siuntiniu. Tai visi mes galėtume paskubėti. Manau, būtų geriau, jei žinotume tikrą laiką. Pavyzdžiui, pirm išėjimo pereinamo siuntinio pas mus buvo gatavų drabužių, bet mes manėm, kad tie drabužiai nesusėps. Bet, kaip pasirodė po tam, kad mūsų suspėjė jeigu būtų tikrai žinota, kada laivas išeis.

Klubo Koresp.

LICENSES WHOLESALE AND RETAIL Beer, Wine, Liquor

NOTICE is hereby given that License No. E 362 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail, under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law, Borough of Brooklyn, County of Kings.
PHILIP LISS
68 Gerry St., Brooklyn, N. Y.

F. W. Shalins (SHALINSKAS) Funeral Home

84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves \$150
Koplyčias suteikiame nemokamai visose dalyse miesto.
Tel. Virginia 7-4499.

HELP WANTED—MALE REIKALINGI VYRAI

REIKIA VYRŲ

Nuolatiniai darbai, patraukianti nuo valandų mokėstis, darbas dienom ar naktim.
GRAND UNION CO.
675 Paterson Ave., Carlstadt, N. J.
Prisilaukoma WMC Taisyklių (124)

PAPRASTI DARBININKAI FABRIKO DARBUI

Patyrimas Nereikalingas
535 UZ 56 VALANDŲ SAVAITĖ
PROGA LAVINTIEMS DARBININKAMS GREITI PAKILIMAI
Nuolatiniai Darbai—
Daug Viršlaikių
BŪTINA PRAMONĖ
Ekstra Bonai už Naktinį Darbą.
KREIPKITES
I MR. EDWARD ROUS
FEDERAL CARTON
622 W. 57th St., N.Y. (11th Ave.) (126)

PAPRASTI DARBININKAI

Nuolat, Apskritų Metų Išaukinis Darbas
Gera Apmokama už Viršlaikius Ligoje Paliuosavimai ir Apmokamos Vakacijoms Kreipkitės
TOWN OF MOUNTCLAIR Dept. of Public Works
219 North Fullerton Ave. MOUNTCLAIR, N. J.
PRISILAİKOMA WMC TAIŠYKLIŲ (130)

REIKALINGI PAGELBINIAI ISSIUNTIMŲ RASTININKAI IR FABRIKO DARBININKAI

Muilo Fabrikai
Nuolatinis darbas su pokarine ateitimi. Daug Viršlaikių.
AMPION CORP.
4-88 4TH AVE. LONG ISLAND CITY (125)

MALE and FEMALE VYRAI ir MOTERYS

REIKIA VYRŲ IR MOTERŲ

PATYRIMAS NEREIKALINGAS
PUIKIAUSIOS DARBO SĄLYGOS
Pasiklauskite mūsų darbininkų, kiek jie uždirba ir tas paakstins jus dirbti čia. Ateikite tuojaus. Abelnas darbas—taipgi mašinų darbas ir rankų darbas.
KREIPKITES DIENOM 7:30 A. M. IKI 6:30 P. M.
HAGAMAN NEEDLECRAFT CORP.
MILL STREET HAGAMAN, N. Y.
Iš būtinių Karinių Darbų nesikreipkite.
BUSAI SUSTOJA PRIE FABRIKO FRONTO

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

BRIDGEPORT, CONN.

Gražus teatras "Nepaprasta Naujiena" bus suvaidinta geg. 26 d., 407 Lafayette St. Pradžią 7:30 v. v. Rengia ALDLD 63 kp. Sis veikalas yra labai vaizdžiai parašytas iš Lietuvos žmonių gyvenimo. Pamatykitė. — Kom. (123-124)
Mūsų skaitytojai raginami remti tuos biznierių, kurie skelbiasi dienraštįje Laisvėje.

F. W. Shalins (SHALINSKAS) Funeral Home

84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves \$150
Koplyčias suteikiame nemokamai visose dalyse miesto.
Tel. Virginia 7-4499.

HELP WANTED—MALE REIKALINGI VYRAI

REIKIA VYRŲ

Nuolatiniai darbai, patraukianti nuo valandų mokėstis, darbas dienom ar naktim.
GRAND UNION CO.
675 Paterson Ave., Carlstadt, N. J.
Prisilaukoma WMC Taisyklių (124)

Operatoriai—Operatoriai Rankai Šrubų Mašinai

Gręžimo Presai
Necentruotam Tekčului.
Nuolatinis darbas dabar ir po karo.
GERA ALGA
AERO BOLT & SCREW CO.
1743 Carter Ave. prie 174th—175th St. 1 Blok j Vakarų Webster Ave., Bronx (126)

DAIMONTŲ IDEJEJAI

TIK PIRMOS KLASĖS TESIKREIPKITE
Geriausios Darbo Salygos
PRISILAİKOMA WMC TAIŠYKLIŲ
PERFECT RING CO.
42 WALNUT ST., NEWARK, N. J. (126)

FABRIKO DARBININKAI

PRIE
Svarbių Laivyno Kontraktų
VIRSLAIKIŲ TIEK KIEK JŪS NORITE
Meal Corporation
220 Westfield Ave. West, ROSELLE PARK, N. J.
PRISILAİKOMA WMC TAIŠYKLIŲ (126)

Buy More Bonds

MALE and FEMALE VYRAI ir MOTERYS

REIKIA VYRŲ IR MOTERŲ

PATYRIMAS NEREIKALINGAS
PUIKIAUSIOS DARBO SĄLYGOS
Pasiklauskite mūsų darbininkų, kiek jie uždirba ir tas paakstins jus dirbti čia. Ateikite tuojaus. Abelnas darbas—taipgi mašinų darbas ir rankų darbas.
KREIPKITES DIENOM 7:30 A. M. IKI 6:30 P. M.
HAGAMAN NEEDLECRAFT CORP.
MILL STREET HAGAMAN, N. Y.
Iš būtinių Karinių Darbų nesikreipkite.
BUSAI SUSTOJA PRIE FABRIKO FRONTO

LIETUVISKAS TRAKTYRIUS

(VALGYKLA IR ALINĖ)
Didelis pasirinkimas visokių Vynų ir Degtinės.
Kasdien Turime Karštų Užkandžių
Juozas Zeidat
Savininkas
411 Grand St. Brooklyn

J. GARŠVA

GEABORIUS-UNDERTAKER
Laidotuvių Direktorius
VELTUI ŠERMENINE (KOPLYCIA)
Parsamdo automobilus ir karetas vesėjim, krkštynom ir kitkam.
231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN
Telephone: EVergreen 8-9770

VYRAI—MOTERYS BERNIUKAI—MERGINOS

REIKIA MOTERŲ

Lengvam fabriko darbai, Kiaušinių vaškavimas.
Nuolatinis darbas. Patraukianti alga nuo valandų.
GRAND UNION CO.
675 Paterson Ave., Carlstadt, N. J.
Prisilaukoma WMC Taisyklių (124)

HELP WANTED—MALE REIKALINGI VYRAI

MASINISTAI (2) DAILYDĖS (2) ABELNAI FABRIKO DARBININKAI (3)

Nuolatinis Darbas
Gera Alga
Kreipkitės
I. KALFUS CO.
100 GRAND ST., N. Y. C. (125)

VYRAI—BERNIUKAI

GERA ALGA. VIRSLAIKIAI
Lengvas Darbas. Nuolatinis darbas. Vienoj iš didžiausių muilo išdirbtystėje
JOHN T. STANLEY CO., Inc.
642 WEST 30TH ST., NEW YORK (125)

LEDŲ TRAUKEJAI

IR
BOXMANAI
NUOLATINIS DARBAS DABAR IR PO KARO.
GERA ALGA
PH. DIETZ ICE CO.
61-20 71ST AVE., RIDGEWOOD, BROOKLYN. (124)

REIKIA VYRŲ DARBININKŲ

Gera nešis namo alga
MASINŲ OPERATORIAMS IR SUSTATYTOJAMS, RANKINIŲ TROKELIAMS IR PASTATIEMS DARBININKAMS Uteikite šiuandien.
THE YALE & TOWNE MFG. CO.
4530 Tacony St., Philadelphia, Pa. (X)

MOKINIAI

PAPRASTI DARBININKAI

IR
ABELNAI PAGELBININKAI
Gera Alga. Viršlaikiai.
Yale & Towne Mfg. Co.
4530 TACONY STREET PHILADELPHIA, PA. (126)

RUBBERS ON LUCITE

PUIKIAUSIA ALGA IR NUOLATINIS DARBAS
FREDERICK J. BOYLE CO.
26 WAVERLY PLACE, N. Y. C. (124)

VETERANAI

Dirbti Chewing Gum Fabrike. Gera Alga. Nuolat. Pakilimai. Bonai ir Nemokamai Andraudai.
Patyrimas Nereikalingas. Kreipkitės
BOWMAN GUM, Inc.
4865 Stenton Ave., Philadelphia, Pa.
TELEPHONE MISS TAYLOR. DAVENPORT 1090 (135)

VYRAI

Sandėlio darbas. Nuolat. 5 dienu savaitė.
GRAHAM, 105 DUANE ST., N.Y.C.
WORTH 2-2550. (124)

PAPRASTI DARBININKAI

PRIE GOLF KLUBO

Patyrę
AUKŠCIAUSIA ALGA TINKAMIEM VYRAM NUOLAT
Patraukianti darbai
Atitarnavusiams karaviams Kreipkitės
OAKLAND GOLF CLUB
SPRINGFIELD BLVD. BAYSIDE, L. I. (124)

HELP WANTED—FEMALE REIKALINGOS MOTERYS

REIKIA MOTERŲ

Lengvam fabriko darbai, Kiaušinių vaškavimas.
Nuolatinis darbas. Patraukianti alga nuo valandų.
GRAND UNION CO.
675 Paterson Ave., Carlstadt, N. J.
Prisilaukoma WMC Taisyklių (124)

MERGINOS—MOTERYS

LENGVAS FABRIKO DARBAS

Patyrimas Nereikalingas
535 UZ 56 VALANDŲ SAVAITĖ
PROGA LAVINTOMS DARBININKĖMS GREITI PAKILIMAI
Nuolatiniai Darbai—
Daug Viršlaikių
BŪTINA PRAMONĖ
Ekstra Bonai už Naktinį Darbą.
KREIPKITES
I MR. EDWARD ROUS
FEDERAL CARTON
622 W. 57th St., N.Y. (11th Ave.) (126)

KAMBARIŲ TVARKYTOJOS

RESORT HOTEL. Arti Miesto. Nuolat. Gera alga.
ORANGE 3-9990. (126)

PATYRUSIOS RANKINĖS SIUVĖJOS RUBIN TRIMMING WORKS

8924—5th Ave., Brooklyn. BEACHVIEW 8-1340 (128)

PAKUOTOJOS

PILNAM AR DALIAI LAIKO
Linksmos aplinkybės; nuolatinis darbas. IKI 70¢ VALANDA
5 DIENŲ, 48 VALANDŲ SAVAITĖ
216 WOOSTER ST., N.Y.C.
(Arti Bleeker)
AR TELEFONUOKITE ALGONQUIN 4-9188 (124)

MOTERYS

Valytojos, Dailiai Laiko
Popietinis Darbas
1:30 iki 5 P. M.
\$50 I MĖNESI PRISIDEDA VIRSLAIKIAI
Matykite Mr. Haywood
PUBLIC SCHOOL No. 223
16th Ave. & 42nd St., Brooklyn.
Cortelyou Rd. busas stuoja prie kampo. (127)

MERGINOS

JAUNOS—16 AR VIRŠAUS
Mokyttis gerai apmokamo amato. Nuolatinis, švarus, lengvas darbas. 5 DIENŲ SAVAITĖ
LAIKAS IR PUSĖ VIRSLAIKIŲ UNIFORM EMBLEM CO.
34 PINE ST. BROOKLYN, N. Y. (128)

MERGINOS—MOTERYS

21 Metų ir Viršaus. Reikalingas Chewing Gum Fabrike. Gera Alga Nuolat. Pakilimai. Bonai ir Nemokamai Andraudai. Patyrimas Nereikalingas. Kreipkitės
BOWMAN GUM, Inc.
4865 Stenton Ave., Philadelphia, Pa.
TELEPHONE MISS TAYLOR. DAVENPORT 1090 (135)

MERGINOS—MOTERYS

GERA ALGA—VIRSLAIKIAI
Lengvas Darbas. Nuolatinis darbas. Vienoj iš didžiausių muilo išdirbtystėje
JOHN T. STANLEY CO., Inc.
642 WEST 30TH ST., NEW YORK. (125)

STENOGRAFĖS

PUIKIAUSIA PROGA
NUOLATINIS DIENINIS DARBAS
BŪTINOJE KARINĖJE PRAMONĖJE
SU PUIKIAUSIAIS POKARINIAIS PROSPEKTAIS
Prisilaukoma WMC Taisyklių
Kreipkitės

HANOVIA CHEMICAL & MFG. CO.

233 N. J. R. AVE.
(2 BLOCKS EAST OF BROAD ST. AT CHESTNUT ST.)
NEWARK, N. J. (124)

Kailiasiuviai Atsiekė Didelių Laimėjimų

New Yorko kailių industrijos darbininkų unija šiomis dienomis pasirašė naują sutartį su samdytojų firmomis. Gana žymių laimėjimų. Labai svarbu ir tas, jog atsiekta be sulaužymo darbininkų pažado nestreikuoti karo metu. Unijantai dėkingai įvertino kovingos savo unijos viršininkų tas pastangas entuziastišku sveikiniu sutarties jos priėmimo mitinge.

Gauta teisė pastovaus darbo, panaikinant buvusį kaitaliojimą darbininkų tarp sezonų, lygus padalinimas darbo nedarbo sezonais, atostogos su alga. Kadangi derybos buvo nutrauktos toli po pirmesniojo kontrakto užsibaigimo, tad šapų savininkai ne už ilgo turės išmokėti darbininkams mokesčių ne tik šių metų atostogoms, bet ir už pernykščias.

Zaidat Lankėsi Montelloy ir Bostone

Brooklyniečiams gerai žinomas biznierių, Juozas Zaidat, praeitose savaitėse gale lankėsi Montelloj ir Bostone. Susiję ten su draugais (jis kadaise Montelloje gyveno) ir atliko kai kurių bizniškų reikalų.

Užklaustas, kaip jam atrodė dabar Montello ir Bostonas, Juozas atsakė: "Visur gerai, bet namie geriausia!"

New Yorko miesto švietimo Taryba nubalsavo skirti mokytojams ir prižiūrėtojams štabo darbininkams \$350 kaipo metinį priedą padengti pakilusioms pragyvenimo lėšoms.

Betty Grable, Dick Haymes, Billy Rose's **DIAMOND HORSESHOE**
Techninėse spalvose su Phil Silvers, Beatrice Kay, William Gaxton, Carmen Cavallaro. Scenoje Blizantis! Laisvė! Count Basie "The Jump King of Swing" ir Jo Orkestras. Ray Sax - The Three Rockets - The Swing-Eight. EKSTRA! JERRY LESTER 7th Ave. ir 50th St., New York. Darys Aidaros 10:30 val. ryto

SEPTINTA DIDI SAVAITĖ!

A MOST IMPORTANT FILM PROGRAM of 1945!
Rusijos atsakymas į Nacių Barbarizmą!

Zoya
Muzika D. SOSTAROVICO
Angliškas Tekstas HOWARD'O FAST'O
— Ir Dar —
* MAIDANEK NACIŲ MIRTIES STOVYKLA
* RUSŲ MUZIKOS KONCERTAS
* DISNEY'S "APSVIETA MIRČIAI"
* ĮNIRSIMAS PACIFIKE
Nuo Dunkirk iki V-E Day
* MARŠALO STALINO RAPORTAS
Vėlus Rodymas Kas Šeštad.
STANLEY
7th Ave. tarp 42 ir 41 Sts.
Darys Aidaros 8:45 A.M. Kasdien 11:45 A.M. Sekm.

PARAMOUNT Broadway ir 43rd St.
JUDZIŲ NO. 1 JAUDINTOJAS ALAN LADD GAIL RUSSELL
sujaudinančioje istorijoje arklių lenktynių, dramos ir romano. Zavintis judis!
"SALTY O'ROURKE"
* IR DIDIS ASMENŲ VAIDINIMAS SCENOJE *
CHARLIE SPIVAK ir Jo Orkestras, JOE STAFFORD * 1 TIP TAP IR TOE ir Extra Patrauklus Priedas: DEAN MURPHY

The Theatre Guild's Muzikalis Pasiseikimas **OKLAHOMA!**
Muzika Richard'o Rodgers
Zodiatis ir Dainos Oscar Hammerstein 2-je vadovybėje Rouben Mamoulian
ŠOKIAI AGNES de MILLE
HARRY STOCKWELL JOSEF BULOOF
EVELY RUTH WYCKOFF WESTON
ST. JAMES THEA. W. 44th Popiet Kėtvirt. ir Šeštad.

The Theatre Guild Perstato **CAROUSEL**
Naujas muzikalis veikalas pagal garų Europinį vaidinimą "Lilom" Molnar'o Muzika Richard'o Rodgers, Zodiatis ir Dainos Oscar Hammerstein 2-je vadovybėje Rouben Mamoulian
ŠOKIAI AGNES de MILLE su John Raitt - Jan Clayton
MAJESTIC THEATRE 44th W. of B'way CI 6-9750 Vakaras 8:30, Popiet Kėtv. ir Šešt. 2:30

RADIO CITY MUSIC HALL
TEATRINĖ TAUTOS VIETA — ROCKEFELLER CENTER
GREER GARSON GREGORY PECK
"SPRENDIMO - KLONIS"
"THE VALLEY OF DECISION"
su DONALD CRISP ir LIONEL BARRYMORE
MGM JUDIS
Šaunus judis iš Marcia Davenport'o, Idomaišios apysakos—Audringa, Jausminga, Dramatiška.
Didžiojo Scenų: VASAROS IDILJA. Melodijų pilni vaizdai, pagaminti Leonidoff'o, scenarijus Bruno Maine su Baletu Grupe, Glee Club, Rockettes ir Simfonijos Orkestras Erno Raape vadovybėje.

Rytdienos Dvi Svarbios Iškilnės -- Piknikas ir Konferencija

Sulaukę šio sekmadienio, gegužės 27-tos, niekas, kam tarnauja savosios kojos, nesiliks namie, nes yra dvi labai retai tepasitaikančios, bet labai geros progos praleisti dieną visuomeniškai ir sau naudingu.

Apie Konferenciją
Pačiame New Yorko miesto centre, Waldorf - Astoria viešbutyje, didžiausiam New Yorko ir pasulyje, Park Ave. tarp 49 ir 50 Sts., įvyks lietuvių ir daugelio tautų bendra konferencija. Tai visų tautų, kurios teikia pagalbą savo gimtietiams kraštams per Russian War Relief, Inc.
Konferencija prasidės 10:30 ryto. Prasidės laikui. Nepavėluokit. Tęsis iki 4:30. Pietūs-bankietas nuo 1 iki 2.

Vien tiktai per Lietuvai Pagalbos Teikimo Komiteto sekretorę L. Kavaliauskaitę (Belte) tam bankietui užsiregistravo virš 60 asmenų. Kiti savo registracijas buvo pasiuntę tiesiai iš savo draugijų. Tad bus gražus būrys brooklyniečių lietuvių bankietė ir daug didesnis vien konferencijoje.

Bus delegatų ir svečių ir iš kitų miestų.
Konferencijon galima vykti ir neregistruotiems iš anksto. Bankietė vieta iš anksto neregistruotiems neužtikrinta, bet atvykusieji, norinti dalyvauti ir bankietė, gali bandyti atsiklausti registruotoji. Jei dar turės likusių bankieto tiketių, gausite. Jei neturės, turėsite pietauti kitur. Įžanga bankietui ir konferencijai sykiu \$2. Vien tik konferencijai 50c.
Lietuvių sesija (rytinė) bus West Foyer. Bankietas ir visų

MATYK NAUJAUSIUS, SENSA-CINGUS ŽINIŲ JUDŽIUS!
Matyk pirmus tiesioginius paveikslus, kaip bombardavo LAIVĄ FRANKLIN
—Didvyrišės Epik! Matyk visų labiausiai sujudinančią jūrų mūšio jūdį!
MATYK pirmuosius judžius iš paties Berlyno!
MATYK, kaip Talkininkų galybė ore paverė Berlyną griuvėsiais! Matyk su naikinto Berlyno paveikslus!
MATYK pasirašymą Vokietijos pasidavimo Rusams. Matyk orlaivyno galvą Maršalą Tedder, Generolą Spatze, Maršalų Žukovą patvirtinančią Vokietijos pasidavimą!
MATYK Feldmaršalą Keitelį, Vokietų delegacijos galvą!
MATYK išsivystančią istoriją
NEWSREEL THEATRE BROADWAY ir 46 ST.

PARAMOUNT Broadway ir 43rd St.
JUDZIŲ NO. 1 JAUDINTOJAS ALAN LADD GAIL RUSSELL
sujaudinančioje istorijoje arklių lenktynių, dramos ir romano. Zavintis judis!
"SALTY O'ROURKE"
* IR DIDIS ASMENŲ VAIDINIMAS SCENOJE *
CHARLIE SPIVAK ir Jo Orkestras, JOE STAFFORD * 1 TIP TAP IR TOE ir Extra Patrauklus Priedas: DEAN MURPHY

The Theatre Guild's Muzikalis Pasiseikimas **OKLAHOMA!**
Muzika Richard'o Rodgers
Zodiatis ir Dainos Oscar Hammerstein 2-je vadovybėje Rouben Mamoulian
ŠOKIAI AGNES de MILLE
HARRY STOCKWELL JOSEF BULOOF
EVELY RUTH WYCKOFF WESTON
ST. JAMES THEA. W. 44th Popiet Kėtvirt. ir Šeštad.

The Theatre Guild Perstato **CAROUSEL**
Naujas muzikalis veikalas pagal garų Europinį vaidinimą "Lilom" Molnar'o Muzika Richard'o Rodgers, Zodiatis ir Dainos Oscar Hammerstein 2-je vadovybėje Rouben Mamoulian
ŠOKIAI AGNES de MILLE su John Raitt - Jan Clayton
MAJESTIC THEATRE 44th W. of B'way CI 6-9750 Vakaras 8:30, Popiet Kėtv. ir Šešt. 2:30

bendra popietinė sesija — Grand Ballroom. Čia dainuos ir AIDO CHORAS.

Grupė brooklyniečių delegatų išvyks nuo Laisvės lygiai 10 ryto. Norinti vykti kartu, nepavėluokite. Ir visi turėkite kišeniuje adresą atsargai, kad atsilikęs nuo grupės nereikėtų grįžti namo.

Atydai! New Jersey ir New Yorko

Apie Pikniką
Pirmasis šis sezoną, puikus Lietuvių Darbininkų Susivienijimo 3 apskr. piknikas įvyks Vaičionių Darže, vadinamame Meadow Grove, Division Ave., Cranford.

Atsitikime lietaus, piknikas įvyks Lietuvių Laisvės Svetainėje, 269 Second Ave., Elizabeth, N. J.

Pikniko pelnas skiriamas apmokėti LDS narių kariškių duoklėms, pasiūsti jiems dovanų ir palengvinti naujiems nariams įstoti į LDS. Bus šokiai, prakalbų, žaisimų, gerų užkandžių ir gėrimų. Toje šaunioje pramoje reikėtų dalyvauti visiems, kurie nedalyvaus konferencijoje. Pasigrožėsite pavasarių atvirame lauke ir paremsite gerus darbus.

Pataisymas Klaidos
LDS 3-čio Apskričio pikniko, geg. 27 d., P. Vaičionio Parke, Cranford, N. J., skelbimuose buvo paminėta, kad A. Pavidžio muzika gros šokiais. Tai buvo klaida. Ne Pavidžio, bet kita orkestra gros. **Pikniko Komisija.**

Moteryų Balsuotojų Lyga New Yorko valstijoje bėgiu 1944 metų padauginusi skaičių savo narių 18 nuosimčių.

Ar Jau Apgalvojote?

Ar išsprendėte savo ateities aprūpinimą po karo? Ar norite mokytis amato pastoviam, lengvam, gerai apmokamam darbu? Apisirokuokite greit, ką daryti po karo, nes dabar turite progą atsistoti ant stiprių kojų pokariniam gyvenimui.

Lietuviai rūbų siuvimo kontraktoriai MATULIS ir VAIGINIS duoda lietuviams progos mokytis siuvėjų amato. Jie jus išmoks masinų operavimo, rankom siūsti, prasovajimo ir abelnai siuvimo pramonės darbu.

O jei esate siuvėjas, mašinos operatorius ar rankinis ir norite pastovaus, apskritų metų, gerai apmokamo darbo, tai, brolau ar sesute, imk žirkles į ranką ir trauk pas MATULI ir VAIGINI, nes jie didina dirbtuvę ir turėsi progos pasirinkti tokį darbą, kokio tik pageidauji. Antrašas: 490 Johnson Ave. (ant viršutinių lubų), arba tel. EVergreen 8-2899. (Adv.)

MILŽINIŠKA SUEIGA * MADISON SQUARE GARDEN KETVIRTADIENI, GEGUŽES 31 D., 7:30 P. M.

U.S.A. --- U.S.S.R. IŠVIEN PERGALĖJE IR TAIKOJE

PROGRAMA
"Sallutas Jungtinių Tautų Ellinam Kareiviam"
GENERALAS JOSEPH W. STILLWELL, Komanduojujas Generalas Jungtinių Valstijų Armijos Saasumos Jėgų
GENERALAS MAJ. ILJA M. SARAIEV, Sovietų Sąjungos Karinis Atlaik
SENATORIUS CLAUDE PEPPER
PAUL ROBESON
GENERALAS MAJ. F. H. N. DAVIDSON, Anglų Armijos Štabo Komandieriaus Pavaduotojas
LEIT. WILLIAM D. ROBERTSON, Pirmas Amerikietis, sutikęs Sovietų Armiją Torzau
WALTER HUSTON
SERGE KOUSSEVITZKY vadovauja PĒSTININKŲ MOAIŲ ORKESTRA
Tikėtai—\$1.80, \$1.20, 60c—Gautami:
National Council of American-Soviet Friendship, 114 East 82nd Street, New York 16, N. Y. MU. 3-2087

Iš Ridgewoodiečių Parengimo

Gegužės 19 d. Sapolo ir Vaiginio svetainėje atsibuvo parengimas LLD 55 kp. Parengimas — silkų, bulvių ir alaus — pavyko visais atžvilgiais. Buvo susirinkę gražūs būrys svečių ir viešnių iš plačios Brooklyno apylinkės. Pasekmės buvo gražios dėl to, kad į komisiją buvo apsiėmę darbštūs draugai. O jais buvo: Petras Babarskas, Jurgis Bernotas ir Petras Grabauskas. Pastarasis negalėjo dalyvauti bankietė, nes koją ėmė taip skaudėt, jog tapo išvežtas į Kings County Ligoninę.

Baigiant vakarieniūt, kuopos pirmininkas J. Bernotas, trumpoje savo kalboje, paaiškino apie svarbą ir darbus Lietuvių Literatūros Draugijos. Taipgi, dar nepriklausančius, kvietė prisirašyti. Vėliau, J. Bernotas iš dalyvių pakvietė išsireikšti savo mintis sekamas ypątas: J. Jasaitį, Ch. Nečiunską, Mrs. Merkel, M. Stakovą ir Bukšnaitį iš Brighton Beach. Visi pakvietieji pakalbėt svečiai savo kalbose pareiškė, kad jie labai pasitenkinę vaisėmis, ir velija geriausių pasekmių veikloje Literatūros Draugijai.

Į kuopą gauta 4 nauji nariai.
Lietuvos medikalei pagalbai aukų surinkta \$25.30. Aukavo sekamai: M. ir J. Sprainiai, \$2. P. dolerį: M. ir J. Merk, B. ir A. Navikai, Mrs. Babarskienė, J. Radkevičius, V. Savickas, J. Jasaitis, Julius Kalvaitis, A. Budris, F. Varaška, J. Steponaitis, P. Višniauskas, P. Kukonis, P. Statkus, M. Stakovas, J. Shapolas, J. Vaiginis. Po 50c aukojo: S. Spiegle, Ch. Nečiunskas, Jos. Kalvaitis. Smulkesnės aukos nebuvo užrašyta. Už aukas dėl Lietuvos medikalės pagalbos ir visiems svečiams, atsilankiusiems į mūsų pramogą, rengėjai tariasi širdingą padėką.

Vaisės sutaisė ir svečius aptarnavo sekamos draugės: M. Babarskienė, N. Varaškienė ir B. Babarskiūtė.
Korespondentas, P. Babarskas.

Paštininkai Prašo Pakėlimo Algų

Jau seniai pašto tarnautojai darbuojasi už įstatymą, kuriuomi einant būtų perklasifikuotos jų tarnybos pareigos ir pakeltos algos. Šiomis dienomis pradėta rinkti parašai po peticija už tokį aktą. New Yorko mieste pirmasis peticijos lakštas — milžiniška atvirutė — paduota pirmiausia majorui LaGuardijai. Majoras pasirašė pirmasis po ta peticija.

Filmos--Teatrai

"Zoya" Užsibuvo Stanley Teatre
Puiki nauja Sovietų filma apie didvyrę Sovietų Sąjungos mergaitę Zoją Kosmodemjan-

skajā rodoma jau septinta savaitė Stanley Teatre, 7th Ave. ir 42nd St., New Yorke.

Roxy Theatre
Prie 7th Ave. ir 50th St., New Yorke, ir toliau rodoma romantiškai muzikališka filma iš puošniosios visuomenės prietikių, besisukančių viename iš puikiųjų naktinių klubų — "Diamond Horseshoe."

Radio City
Sixth Ave. ir 50th St., rodo mišrių veiksmų filma "The Valley of Decision." Perstato santykius dviejų šeimų iš skirtingų luomų, iškilančius naujus klasių kovos ir klasių santykiavimo klausimus Amerikos plieno mieste Pittsburghe.

Teatro Gildijos Scenos Veikalai New Yorke
Puikūs muzikališki veikalai "Carousel" ir "Oklahoma" vaidinimai Majestic ir St. James teatruose, 44th St., į vakarus nuo Broadway.

Kitame gale teatru distrikto, miestavame City Center, 131 W. 55th St., N. Y., yra sustojus dvim savaitėm Gildijos keliaujanti trupė su veikalu "Othello." Paul Robeson vaidina Othello.

GAIL RUSSELL
žvaigždė su Alan Ladd dramoj "Salty O'Rourke," Paramount Teatre (prie Times Square), New Yorke.

DANTŲ GYDYTOJAS DR. A. PETRIKA
221 So. 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
VALANDOS: {9-12 ryte
{1-8 vakare
Penktadieniai uždaryta.

Egzaminuojam Akis, Rašome Receptus Nupiesiam Planus
Darome ir Pritaikome Akinius

Drs. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 BROADWAY
BROOKLYN, N. Y.
Tel. ST. 2-8342

Fotografas

Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių.
Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavys sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliauju įvairiom spalvom.
JONAS STOKES
512 Marion St. Brooklyn
Kamp. Broadway ir Stone Ave. Drie Chanocoy St., Broadway Lina
Tel. GLenmore 5-6191

Paveiksle parodomasis istoriškas amerikiečių karių susitikimas su raudonarmiečiais ant upės Elbe prie Torgau, Vokietijoje, bus paminėtas didžiajame Jungtinių Tautų kariams pagerbti masiniame mitinge ateinančio ketvirtadienio vakarą, gegužės 31-mą, Madison Square Gardene. Mitingą rengia National Council of American-Soviet Friendship. Vyriausiais kalbėtojaus bus generolas Joseph W. Stilwell ir maj. generolas I. Sarraev. Paul Robeson dainuos Jungtinių Tautų dainas Serge Koussevitzky vadovaus kariškam pėstininkų būniui.

CHARLES' BARBER SHOP
UP-TO-DATE
K. DEGUTIS, Savininkas
PRIEINAMOS KAINOS
306 Union Avenue
Tarp Ten Eyck ir Manjer Sts.
BROOKLYN 6, N. Y.
GERAI PATAIY BARBERIAI

BROOKLYN LABOR LYCEUM
DARBININKŲ ISTAIGA
SALES del Ballu, Koncertu, Būklė Vestuviu, Susirinkimų ir Lt. Pats stėticius su naujausiais įtaisytais.
KETURIOS BOLIŲ ALYTES
Kąinos Prielamos
949-959 Willoughby Ave.
Tel. STag 2-3842

LITUANICA SQUARE RESTAURANT
STANLEY RUTKŪNAS
SAVININKAS
PUIKIAUSIA LIETUVIŲ RESTAURACIJA BROOKLYNE
PAUKSTIENOS PIETOS ANTRADIENIAIS
Atdara kas dieną ir naktį apart sekmadienių.
Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių
282 UNION AVE. BROOKLYN
Tel. EVergreen 4-9612

MATEUŠAS SIMONAVIČIUS
GRAZIAI ĮRENGTA SUSIEJIMAMS ĮSTAIGA
Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir šilius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažinti.
Patogiai ir gražiai įruoštas atskiras kambarys užėjimui grupėms. Nedėliomis atdara nuo 1 valandos dieną iki vėlai.
426 SO. 5th STREET BROOKLYN, N. Y.
Blokas nuo Hewes St. elevaterio stoties. Tel. EVergreen 4-9588

ROBERT LIPTON, Jeweler
701 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-2178
Persodinam Delmantus jums belaukiant. Turime ekspertus taisyti laikrodžių ir laikrodžių.
Mes turime įvairių rūšių laikrodžių: Bulova, Benrus, Gruen, Longines, Jules, Jurgensen.
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavys sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliauju įvairiom spalvom.